Akbaba

Balkanlarda:
Lüks Hayat!

Etibank, T. Ticaret ve İş Bankalarının Kurduğu

ANKARA SİGORTA ŞİRKETİ

Azamî emniyet, sür'at, kolaylık..

Yurdun her tarafına dağılmış teşkilâtı ile her nevi sigorta işleriniz için emrinize âmadedir.

Sermaye ve ihtiyat yekûnu

4.500.000 TL.

MERKEZ: İSTANBUL - BÜYÜK POSTAHANE KARŞISI

Telefon: 24813/4/5 □ Telgraf: Antas

Küçük..
fakat benim!

EMLÂK BANKASI

YAPI TASARRUFU'na *başlamıştır*

AKBABA Yayınları

İstediğiniz en özlü, en zarif, en güzel kitapları size:

AKBABA

YAYINEVİ verecektir.

MASMAVİ

FEYZİ HALICI

Sözün musikî, musikînin renk olduğu şiir kitabıdır,

109 kuruşluk pulla aşağıdaki adresten isteyiniz: «Posta Kutusu 32 — Konya».

TÜRK TİCARET BANKASI

SEK VERMUT

Pek yakında:

3 Katlı Ev

Roman

Yusuf Ziya Ortaç

AKBABA

Yazı işlerini fiilen idare eden:
Ahmet Koçer

Basıldığı yer: ŞAKA Matbaası İSTANBUL

Sayısı 35 Kuruş

ABONE ŞARTLARI :

Türkiye için, yıllığı (52 sayı hesabiyle) 18 lira, altı aylığı 9 lira, üç aylığı 450 kuruştur.

Yabancı memleketlere, yıllığı 30 lira, altı aylığı 15 lira, üç aylığı 750 kuruştur.

Gönderilen yazılar, resimler, basılsın, basılmasın, iade olunmaz.

ADRES : Nuruosmaniye Caddesi, numara 57, İstanbul.

Telefon : 21649

302

AKBABA
Temmuz 3 1952
Sahipleri: YUSUF ZİYA ORTAÇ — ORHAN SEYFİ ORHON
Sayı: 16

Bayram Ertesi

Bayramı nasıl geçirdiğimi söyleyim: Tıpkı sizin gibi! Can sıkıntısından patlıyarak... Hayatımızda artık hiç bir mânası kalmayan bu boş günleri doldurabilmek için yaptığım bütün münasebetsizlikler yetmedi: Sabahleyin erkenden giyinmeler... Salon bozulmasın diye yatak odasında oturmalar... Arasıra can sıkıntısı ile ağzıma bir şeker atmalar... Pek fazla bunalınca sokağa çıkıp mânasız dolaşmalar, hattâ bayram ziyaretleri bile!

Bence, bayramın en sevimsiz tarafı, bu ziyaretleridir. Çünkü ziyaret eden de edilen de bunda zerre kadar samimîlik olmadığını bilir. Küçükler, büyüklere tabasbus için giderler. Büyükler de yerlerini kaybeder etmez bunlardan hiç birinin semtine uğramıyacağına emindir.

Akraba ziyaretleri husumetleri gidermek şöyle dursun büsbütün arttırır: Fakir akraba, zenginlere bakarak: — Herif, amma da çalıyor! diye düşünür, zaten onun babası da böyle hırsızdı! Zengin akraba, fakirlere bakarak; —Aman yarabbi! diye üzülür, ben bu sefillerin, serserilerin soyundan mıyım?

Bayramın bir hazin tarafı da, içtimaî sefaletimizi meydana koymasıdır. İnsanı büsbütün gülünç ve zavallı yapmak için süslenmek kadar tehlikeli şey olmaz.. İngiliz lortlarının yeni elbiselerini ilk önce uşaklarına giydirdiklerini düşünün! Adî bir terzinin elinden çıkmış, kötü kumaşlı zevksiz bir yeni elbise... Üstelik hışır hışır ve pırıl pırıl! Karşınızdakine çırılçıplakmış gibi gözleriniz bakmaktan utanır. Fakat, ne yapsın zavallı! Fakir bir aile için borçla, taksitle işte ancak bukadarı olabilir!

Bayram, bizim kültürsüzlüğümüzü de meydana çıkarır. Resmî bir ziyarette umumî meseleler üzerinde konuşunuz, bakayım? Çörçil Ankaraya geliyormuş?. Stop! Niye geliyor? Hangi meseleyi konuşmak için? İngilterenin bu ziyaretten umduğu fayda ne? Çörçile kimler refakat edecekmiş?. Umumî malûmatımızın dışında!

Eisenhower Cumhurbaşkanı seçilecek mi diyorsunuz? Stop! Hangi partiler onu tutuyor? Rakipleri kim? Cumhurbaşkanı namzetliği seçimi nasıl oluyor? Bu seçimi kazanmak ne demek? Umumî malûmatımızın dışında! Toprak tevzii meselesi? Stop! Sulama işi? Stop! 159 uncu madde? Stop! Rüyam kotrası? Stop! Peki, ne konuşacaksınız?

— Daha nasılsınız efendim?

— Teşekkür ederim, siz daha nasılsınız?

Sokakta gezmek tehlikeli: Apartımanın yaramaz çocuğu kovboy kıyafetinde. Haberiniz olmadan belindeki mantar tabancasını kulağınızın dibinde patlıyor: Gravv!. Ayağınızın ucunda bir fındık fişeği bombası: Bum! Lokantaya, berbere, kahveye gitmek tehlikeli: Bir tepsi içinde garsonların hediyesi çikolatalar ve en azı iki buçuk liralık bahşşler!

— Bayramınız kutlu olsun!

Evde oturmak tehlkeli: Zıır kapı: Bekçi, bayramınızı tebrik ediyor, yani bahşiş istiyor. Zıırr kapı: Sucu. Zıır kapı: Çöpçü. Zıır kapı: Bakkalın çırağı...

Çok şükür, bayram bitti de kurtulduk!

Orhan Seyfi ORHON

TABİİLİK

Lisenin son sınıfındaydı. Kompozisyon imtihanında, mümeyyiz nasihat etti:

— Evlâdım, güzel yazmak, tabii olmakla, konuşur gibi yazmakla mümkündür. Bundan sonra öyle yapın, olmaz mı?

Çocuk, boynunu büktü:

— Pepepeki eeeeeefendim, eemredersisisisiniz!

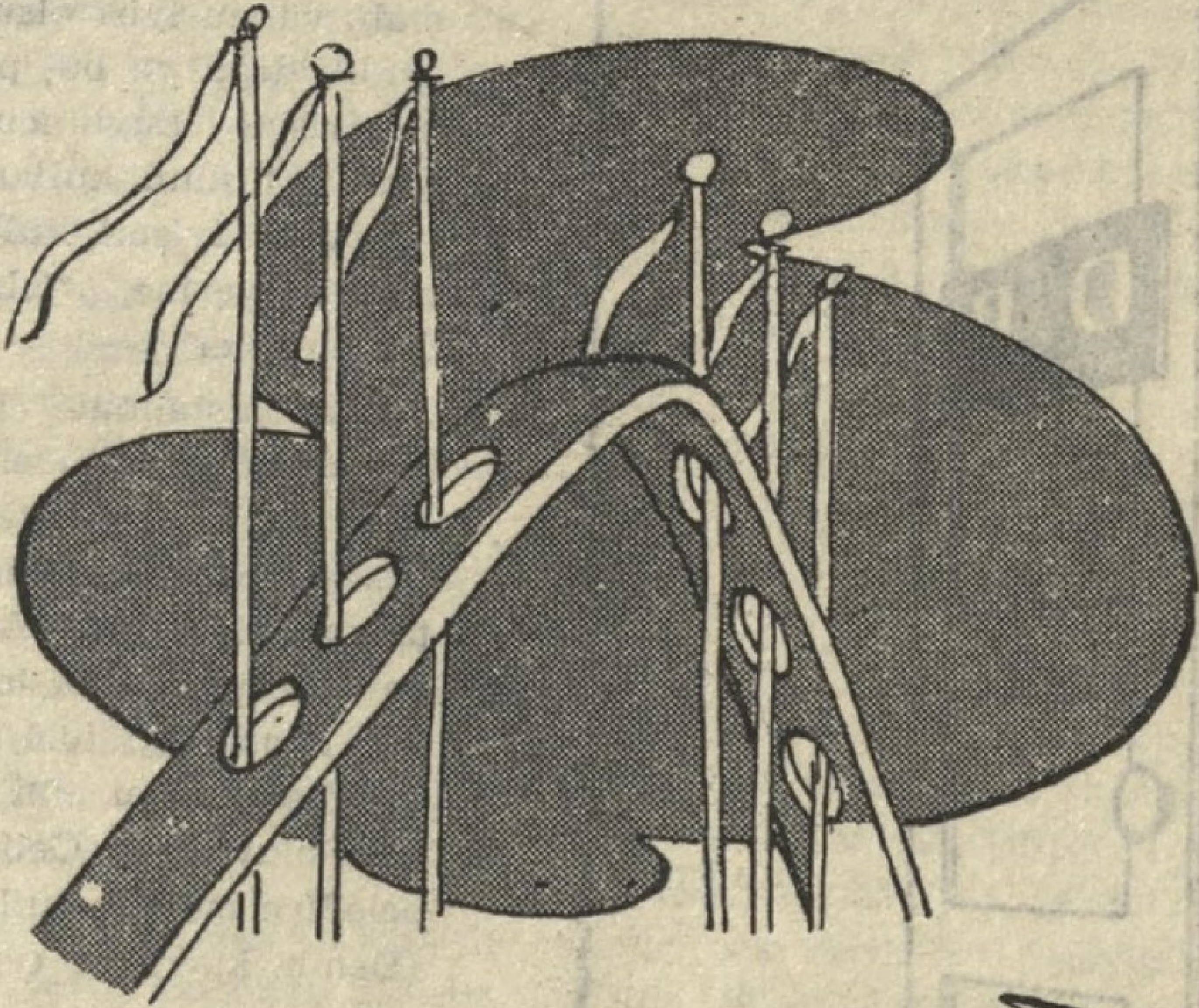
İKTİSAT

Annesi Leylâ Yazıcıoğlu'na sordu:

— Yemekleri kendin pişirmeğe başlıyalıberi bir fark gördün mü? daha iktisatlı olmuyor mu?

Leylâ hararetle tasdik etti:

— Tabii anne... Kocam hemen hemen yemez oldu. Yarısı kalıyor!

SERGİ!.

UNUTMAK İSTEMEDİĞİM Şeyler

Medenî merhamet!

Süreyya Ağaoğlu merhameti tashih etti, ve, merhametin cemiyetsiz mefhumu olan, iptidaî şekli olan, insanları metelik metelik, damla damla tezlil eden sadakayı kaldırdı, yerine medenî merhameti koydu: Yüzden ziyade kimsesiz çocuğu çamurda (toprakta değil, çamurda) yatmaktan, ekmek (yemek değil, ekmek) bulamamaktan kurtardı. Ve bir eliyle bunları insanların arasına kattı, diğer eliyle de bunlara acımaya insanları çağırdı.

Bu davete koşan insanları, her gün, yardım listesinde okurken seviniyoruz. Ve bu içtimaî merhameti paylaşmaya koşanların avuçlarındaki paraya bakmıyoruz, memleketin talihini verilen paranın mikdarı değil, verenlerin sayısı güldürür, biz de yardıma koşanların sayısına bakıyor, ve iyimser oluyoruz.

Süreyya Ağaoğlu, merhameti müessese haline koymak için yıllardanberi çalıştı. Biliyoruz ki, hanımlarımızın bir çoğunun vakti henüz nakit değildir. Buna rağmen Süreyya Ağaoğlu, vakt: nakit olan bir kadın avukatımızdır. Öyleyken, o, maliyet fiyatı çok pahalı olan vaktini yıllardanberi, bu içtimaî merhametin uğuruna harcadı, durdu.

Dedelerimiz içtimaî yardım mefhumuna çok medenî bir üslûp vermişler, «Sadaka» nın yerine «Vakf» ı koymuşlardı. Ve «Vakf» ın tarifi «Sadaka-i câriye» dir: Bitmeyen, durmayan, daima cereyan eden, hep devam eden sadaka.

Süreyya Ağaoğlu bu mefhumu en muâsır şekliyle diriltti.

Fakat dirilen yalnız bu değildir. Bir yığın kimsesiz çocuğun anası ve babası Süreyya Ağaoğlunun sıcak göğsünde dirildi, o çocukları kucaklıyor.

Midhat Cemal Kuntay

Bizde San'at ve Güzellik müsabakası

Bizde yapılan şiir, hikâye, güzellik müsabakalarının jüri âzalarına hiç dikkat ettiniz mi? Kiminin mevzu ile hiç alâkası yoktur, kimisi de sarı çizmeli Mehmet ağadır. Güzellik müsabakalarında doğum doktorlarının, radyocuların, çalgılı gazino şarkıcılarının işi ne? Meşhur ya, buyursun, fakat estetik değil, isterse kanalizasyon mütehassısı olsun. Bunların peşisıra bir sürü adı sanı meçhul, sarı çizmeli bay ve bayan; gazete sahibinin eşi dostu...

Müsabakalara gelince, güzeller den kimi sahneye birinci sınıf Beyoğlu terzilerinin yaptığı tuvaletle, kimi mahalle terzisinin yaptığı biçimsiz elbise ile çıkar. Kiminin üstünde lasteks mayo, kiminde âdisi. Pabuçlardan bazıları en lüks Beyoğlu kunduracılarından, bazıları da Mahmutpaşadan alınmış. Fakir kızcağızlar ne kadar güzel olsalar müsabakayı kazanamazlar.

Güzelliğin milletlerarası müsaba kalarda kabul edilen ölçülerinden de eser yoktur. 1.54 boydan 1.72 ye kadar her çeşidi girer. Kazananlarda baş, göğüs, kalça ve bacak nisbetleri o kadar bozuktur ki, öteki milletlerin güzellerile birlikte resimleri çekildiği zaman biçim farkı göze çarpar.

Şiir ve hikâye müsabakalarındaki jürilerin dörtte üçü de edebiyatla uzaktan alâkası olmayan şöhretlerdir. Seçtikleri yazılar, orta okulların Türkçe imtihanında çakan öğrencilerin vazifeleri kadar dil, üslûp, kompozisyon yanlışlarile doludur.

Bizde güzel kız, güzel yazı, güzel resim seçmeden evvel, bunları seçecek jüriyi seçen bir müsabaka yapmalı. Diyeceksiniz ki, bütün bu yarışlardan maksat en güzeli seçmek değil, ticarettir: Müsabakayı en çok rey alanlardan ziyade gazetenin patronları kazanıyor. Jüri kimi seçerse seçsin, kazanan gazete sahipleridir. Doğru! Halis telif diye seçilen yazının aslı Macarca imiş, halis Türk diye seçilen kızın anası Moskofmuş, kimin umurunda!.

Cız

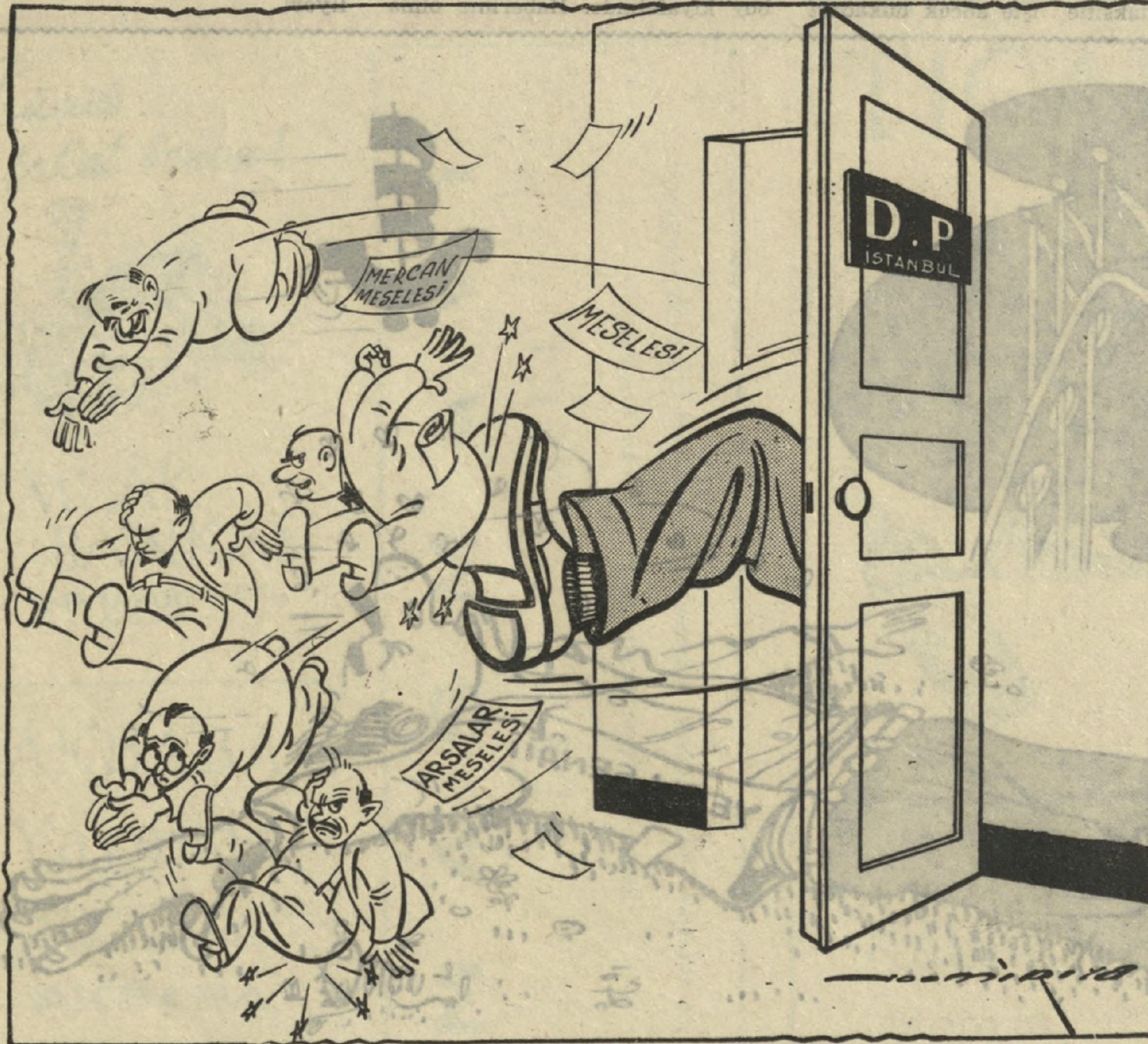
⊞

Yeni isimler

Kırıkkale belediye meclisi, Kırıkkalenin adını «Çelik kale» ye çevirmiş. Bir bakıma da doğru! Bir adın neye kötüsünü kullanmalı, varsın iyisi olsun! İnci gerdanlık değil ya bu, param yetmedi, iyisini kuyumcudan alamadım, kötüsünü kullanıyorum, diyeceksin! İyisini kullanmalı! Kırıkkale, yerine, Çelik kale. Pek âlâ etmişler!

Bari, İstanbul belediyesi de kavgadan, gürültüden başını kaldırsa da şu (Tahtakale) yi değiştirse! Tahtakale mânasız da. Tahtadan kale olmaz. Aslı «Tahtelkal'a». Bu Arapça terkibe halkın dili dönmediği için, Ankaranın (Solfasol) suyu gibi bu da Tahta kale oluvermiş. Çeliği, Kırıkkale belediye meclisi kullanmış, bu da (Demir kale) ye çevrilemez mi?

Yalnız bu çığır açıldı mı, arkası çorap söküğü gibi gider. Meselâ: Viranşehir, Bayındır şehir olmalı. Eski Cuma, Yeni Cuma olmalı. Torbalı, (bu zamanda dilenci gibi torba taşıyan kaldı mı?) Çantalı olmalı. Hele (Hadımköy) ü ne yapmalı bilmem? Hepsi neyse ama, Beşiktaştaki meşhur (Taşlık) ın metresi 300 liraya çıktıktan sonra hâlâ (Taşlık) kalmasına ben de razı değilim.. Orada moloz diye taşınacak taş da kalmadı, ucuz tarafından satın alınacak toprak da! Eski çamlar, bardak oldu!

Atasözlerinden : Doğru söyliyeni dokuz köyden kovarlar!..

— Yaşasın Stalin diye bağıran Ermeni genci deliymiş...
— Elbet... Deli olmasa «Yaşasın Stalin» der mi?..

Aman Ulemaya Danışma!

Dünya gazetesi bir anket açmış. Halk Partisinin borçları için ulemaya danışıyor. İlk fetvaya baktım:

— Elcevap olamaz!

Aman, Dünya gazetesi, istediğin gibi yaz çiz. Bu paralar ana,mızın ak sütü gibi helâldir. Geri istemek gaasıplıktır, kanunsuzluk tur, diktatörlüktür, şudur, budur, ne istersen söyle. Geri almak istiyenlere hücum et! Yalnız ulemaya danışma!

Bu siyasî meselelerde fetva almak için ulemaya baş vurmak usulünü tekrar meydana çıkarırsan, yandık! En az beş yüz sene geri gideriz.

Sevgili Dünya gazetesi, sen ulemanın ne yaman politikacı olduğunu bilmez misin? Ulema, icabe derse dadîs bile uydururlar. 2 halife bir araya gelirse, birisinin katli caizdir gibi.

Bizde ulema, hangi meseleyi halledebilmiştir ki, bunu halletsin? Atom enerjisi sanayide kullanılmaya başlanıyor. Biz koskoca Teknik Üniversitemiz bile olduğu halde, hâlâ: «Bir çuval undan kaç ekmek çıkar» ı halledemedik. Bir aralık tarih meselesini ulemaya havale ettik: Çinli miyiz, Etili miyiz, Moğol muyuz? anlayamadık. Eskiden iyi kötü, çocuklarımıza Osmanlı İmparatorluğu kronolojisini öğretiyorduk. O da elden gitti.

Bir aralık dil meselesini ulemaya havale ettik. Arapçanın aslı Türkçedir, diye işe başladılar.. Dilimizi ne hale koyduğumuz meydanda!

Bir aralık rejim meselesini ulemaya havale ettik: «Kemalizm» diye bir şeyler geveleyip durdular. Az kalsın nazist olup çıkacaktık.

Şimdi de, bu borç meselesini ulemaya havale edersek, korkarım ki, günün birinde, partinin malı, mülkü, matbaası bir tarafa, bizim dededen kalma, kenar mahalledeki üç odalı ahşap ev de elden gider!

□

Pek lâyık!

Ankara Müftülüğünün tebliğini okudum. Şeker bayramında, fitre ve zekât vereceklerin bu parayı Hava Kurumuna vermelerini tavsiye ediyor. Güzel ve pek yerinde bir tavsiye! Yalnız bu tebliğ çok lâyık bir üslûpla yazılmış. Sonu şöyle bitmekte:

«Bu vazifenin ifasına lâyıkı veçhile ehemmiyet verilmesi lüzumu muhterem ahalimize arzolunur.» Adeta, vilâyetin resmî tebliği gibi bir şey! Hem de malûm ya, Müslümanlar zekât ve fitre verir, müslüman olmıyanlar vermez. Muhterem ahalimize deyince hepsi karışıyor. Acaba: «Bu dinî vazifenin ifasına lâyıkı veçhile ehemmiyet verilmesi lüzumu müslüman vatandaşlarımıza...» dense kıyamet mi kopardı? Sayın Ankara Müftüsü pek lâyık bir üslûp kullanıyor!

ŞİŞ-KEBABI

Meclisin Oğulları

Meclis denilen harîm-i kudret
Bulmuştur oğullariyle şöhret

Teşkîl ediyor desem yerinde
Her kıymete bir oğul işâret

Bir çift Ağaoğlu var ki elhak
Yârâna birer misâl-i ibret

Şarkî Ağaoğlu garba mâil
Garbîsi çeker cenûba hasret

Dünyâda Potoğlu çam devirmez
Pot mahlası nükteden ibâret.

Kahveyle savar misâfirini
Elbet açacak değil imâret.

Vardır Ramazan'la Bayramoğlu
Tok karnına eğleyin ziyâret.

İnşâ ediyor Tokoğlu her gün
Kartonla kâğıtla bir akaret.

Es'ad Budakoğlu gam gününde
Etrâfına bahşeder şetâret .

Boş kal'eye muttasıl Gologlu
Şüt çekmede gösterir mehâret.

Hikmet Pamukoğlu parladıkça
Etmez mi Barutçuoğlu hayret

Vassâf-ı tabîbe elverirken
İspanyada şöyle bir sefâret

İllâ Karaosmanoğlu dostum
Bir türlü beğenmiyor nezâret

Durdukça Nasûhioğlu kalmaz
El oğluna bir açık nezâret

Bir yanda gerilmiş Okçuoğlu
Bir yanda Kirişçioğlu Nusret

Her falsoya Bay Kavalcıoğlu
Göstermese olmaz ekşi sûret

Yazmakla tükenmiyor oğullar
Bir feyze nişandır işbu kesret

Haktan dileğim budur Siyâsî
Olsun yeri hepsinin sadâret!

SİYÂSÎ

İ * S * T * A * N * B * U * L * N * O * T * L * A * R * I

Sergi ve Hayvanlar

Acaba kime böyle bir şeref nasib olmuştur? İstanbul sergisini bana bizzat sevimli ve zeki valimiz gezdirmeğe başladı. Belediye bahçesi tarafındaki kapıdan girdik. Ben:

— Basın! dedim. Yani basın kartım var demek. Memurlar açıldı. F. K. G. da sadece:

— Benim! dedi. Herkes açılıp yol verecek sanıyordum. Aksine, etrafımızı bir kalabalık sarıverdi.

— Yaşa... varol... sağol koca demokrat! diye valiyi alkışlamağa koyuldular. Üstad alkışa alışık olduğu için hiç yadırgamadan bana sergi hakkında kısa ve kesin bilgiler telkin etmeğe başladı:

— Bu kapıdaki giriş kulesi dün burada yoktu. Bir gecede yapmışlar. Bir de İstanbulda imar faaliyeti durdu diye dedikodu ediyorlar... Halbuki görüyorsun, herşeyi nasıl çabucak bitiriyoruz... Gecekondulardan örnek aldık!

Sergi Sarayına yaklaşıyorduk. F. K. G. kalabalığı görünce:

— Aman, dedi, sen yabancı değilsin, yalnız başına dolaşmağa devam et. Ben bir teftiş yapayım...

— Üstad, dedim, Şehir Meclisi âzası olup yüzlerce lira maaşla sergide vazife alanları mı teftiş edeceksiniz?

— Yoook, dedi, ben onlara karışmam, ben on kuruşluk malı on beşe satan madrabazlar varsa onları yakalayıp bellerinden su aldıracağım...

Zamane iltifatları hep böyle yarım kalmağa mahkûm galiba... Ben de, çaresiz, serginin sonraki kısmını tek başıma dolaşmağa devam ettim.

İşte eğlenceli bir yer. Üstünde «atış poligonu» yazılıydı. Tezgâhta Nizamettin Nazif avazı çıktığı kadar bağırıyor:

— Hayda bre Debreliler... Yok mu içinizde bir kabadayı... at atabildiğin kadar. Parası benden.. Kaç muhalif devirirsen ona göre ikramiye alırsın... Hayda bre!

Yanaştım. Baktım ki, poligonun hedef kısmında nekadar C. H. P. erkânı varsa hepsi birer kukla halinde sıralanmış. Önüne gelen, görüşüne güvenen demokrat çifteye sarılıp basıyor saçmayı... Devirdiği zatın ehemmiyetine göre bir kutu kürdandan tutun da viyolonsele kadar,

— Birinci sınıf caddelerden birinde, beş odalı, gömme banyolu, parke döşemeli bir gecekondu istiyorum...
— Kaloriferli mi, kalorifersiz mi?..

çeşitli ikramiye veriliyor. Halk, doğrusu güzel eğleniyordu sergide.

Az gittim, uz gittim, dere tepe düz gittim. Nihayet bir kapalı yere vardım ki, mâhaşerallah... İçeri girdim. Derhal anladım: burası müstakbel İstanbul paviyonu idi. İlk göze çarpan da meşhur Asmaköprü... Şıkır şıkır ışıkları yanıyor... İnsanlar karınca gibi gidip geliyorlar... Beride Opera binasının bitmişi.. İleride Haydarpaşa limanı... geride Rami sanayi bölgesi... ama, tahmin edeceğiniz gibi hepsi maket halinde... Oradaki memur:

— Vali beyin oyuncakları efendim, diye izahat veriyor. Zaman zaman Ankaradan büyüklerimiz geldiği zaman bu projelerle maketleri çıkarıp sayın misafirleri eğlendiriyor!

Sergide halkı eğlendirme işine ne kadar önem verildiğini sergi tiyatrosundan da anlamak kabildi. İki amatör trup teşkil edilmişti. Biri bir barakada «Daimî encümen yahut Mercan arsası» isimli bir komedi, öbürü de başka bir barakada «Ucuz evler faciası» adlı bir facia temsil ediyordu. Ben hiçbirisine gitmedm. Öyle şeylere bakmağa kıyamam da...

Gelmşken Sirkteki hayvanları görmeden gidecek değildim ya... Burcu burcu bira ve gizli rakı kokan Tekel paviyonu civarından geçerek Medrano sirkine girdim.

Meğer, yabani hayvanın da amma meraklısı varmış ha... Çoluk çocuktan, en tanınmış ricale kadar pek çok kimse oradaydı.

Evvelâ «Arslanlar geliyor» dediler. Biz futbolcular, yahut güreşçiler çıkacak sandık, Bir de ne görelim? Tüyleri dökülmüş iki uyuz arslan... sahici arslan! Tabii kimse memnun olmadı. Herkes ıslıklamağa başladı. İki Galatasaraylı:

— Eşref Ağabey... Nerdesin be? Eşref Şefiği isteriz... Eşref Ağabey, sen çık ortaya da arslan nasıl olur görsünler! diye avaz avaz bağrışmağa başladılar. Derken arslanlar numara yapmağa koyuldular. Tarzan filimlerinde herkesin daniskasını seyrettiği mânasız cambazlıklar. Ah, bizimkiler olsa, ne hünerler gösterirlerdi ama...

Arslanlardan sonra filler geldi. «Mohini, Azadi» diye alkışladılar. Halbuki bunlar esaslı fildi, yavru filân değil. Önümde iki kişi konuşuyordu:

— Nasıl şişmişler böyle bunlar yahu? Nasıl doyar bu hayvanlar?

— Yer yer doyar. Yiyecek şey bulup da bukadar şişmiyen var mı?

Lâfın alt tarafını doğrusu dinlemek istemedim, belki siyasete dokunurdu.

Filleri maymunlar takib etti. Zarif şempanzeler... Taklit kabiliyetleri kadınları gölgede bırakacak bir cins... Çocuklardan cesaret edenler çikolata, ruj filân verdikleri zaman ruju yiyip çikolatayı ağzına burnuna bulaştıran bu zarif ve şık hayvanlar hayli alkışlandılar.

Maymunlardan sonra iki kaplan sahaya çıktı. Bunlardan biri, derhal kalabalığa yaklaşarak seyircilerden birinin elini sıktı:

— Merhaba Mehmet Kaplan! dedi, Hâlâ doçentlikten kurtulamadın mı?

Edebiyat fakültesinde doçent olan Mehmet Kaplan da, ırkının bu kahraman evlâdını sevinçle kucaklayıp boynuna sarıldı. Bu merasimden sonra kaplanlar, yani doçent olmıyan kaplanlar, şaşılacak bir çeviklikle numaralarını yaptılar. Daracık çemberlerden atlamak, perende atmak gibi hünerler gösterdiler. Halk bazan yanılıp:

— Yaşayın arslanlar! diye takdir ediyor, bazan:

— Bravo kaplan! diye haykırıyorlardı. Ozaman, hemcinsleri adına, Mehmet Kaplan doğrularak halkı selâmlıyordu.

Medrano sirkinin sincap, kedi, papağan (hele papağan) gibi hayvanlarını kâfi derecede ilgi verici bulmadım. Mâlûm ya, bizde onların daha üstünleri, daha beceriklileri (hele papağanların) bol bol vardır.

Sirkten çıktığım zaman ortalık kararmağa başlamıştı. Halbuki sergide asıl görülecek numaralar, karanlık bastıktan sonra başlıyormuş! Ama, bendeniz biraz utangaç olduğum için, seyre kalamadım.

İstanbul Muhabiri

Sebzelerin Gururu

— Gerçek hayattan traji - komik bir sahne —

[Gece yarısından sonra, bir zerzevatçı dükkânının içi. Ortalık zifiri karanlık. Patates çuvalının içinden bir fare dışarı sıçrayınca, pateteslerden biri fırlar, yakındaki soğanlardan birinin üstüne düşer.]

Soğan (birdenbire uykusundan uyanarak) — Kim o?

Patates (alçak sesle) — Benim. Yabancı değil.

Soğan — Çekil yanımdan. Ben şimdiye kadar harama uçkur çözmedim. Gece yarısı işin ne burada?

Patates — Haydi oradan, pis kokulu musibet! Ben seni okşamağa mı geldim sanıyorsun?

Soğan (bağırarak) — Ağzını topla, terbiyesiz!

Patates — Terbiyesiz sensin. Kim o'uyormuşsun sen? Bu ne kibir, ne azamet! Kilon yetmişe çıktı diye mi? Düne kadar on kuruşa yerlere serildiğini unutuyor musun?

[Biraz ötede duran marullardan biri göbeğinin üstünde hafifçe doğrulur.]

Marul — Gürültüyü kesin, uyuyamıyoruz. Gece yarısı kavganın sırası mı?

Soğan — Sen de sus, koca göbekli!

Marul — Vay şirret edepsiz vay! Patatesin hakkı var: Sana kibir gelmiş. Yetmiş kuruşluk malmısın sen? Belediye yok ki; senin hakkından gelsin, sana haddini bildirsin!

Soğan — Hele şu sokak süpürgesine bak. Ayol, senin neren otuz beş kuruş eder? Eskiden beş kuruşlara kadar düşerdin. Asıl belediye sana haddini bildirsin. Ne işe yararsın sen? Yemek değilsin, gıda değilsin, ot parçasısın.

Marul — Bende vitamin var.

Soğan — Aman, sümsük... Şimdi vitamin kimde yok? Başka ne var sende, kurtlu yelpaze!

[Bu sırada hıyarlardan biri uyanır ve homurdanır.]

Hıyar — Bu ne gürültü yahu, uyuyamıyoruz. Zerzevat kurultayı mı var?

Marul — Bu soğandan rahat yok ki..

Patates — Çok bozuldu terbiyesi. Yetmiş kuruşa çıktım diye şımardı. Hıyar ağabey, şunun terbiyesini versene...

Hıyar — Haydi, gürültüyü kesin. Hangimize kibir gelmedi? Ben kendimi Etem İzzet Benice'nin burnu sanıyorum. Her şeye ve herkese yüksekten bakıyorum. Ya şu domateslere bakın, kiloları yüz otuza kadar çıkınca, kendilerini dünya güzellik kraliçesinin dudağı sanıyorlar. Hepimize bir şeyler oldu.

Kabak — Beni de uyandırdınız. Gürültü ettiğiniz bir şey değil, saçma konuşuyorsunuz. Neden bize kibir gelsin? Kibir değil, izzetinefis o. İnsanları besliyoruz biz.

[Fare kabağa yaklaşır.]

Fare — İnsanları besliyorsunuz ama, ben aç kalıyorum. Sizden bana ne hayır var?

Kabak — Sen lâfa karışma, pis fare. Burada işin ne? Bitişikteki bakkal dükkânına gitsene.

Fare — Orada da fiyatlar yükseldiği için, bakkal, geceleri dükkâna iki kedi bırakıyor. Bize göz açtırmıyorlar. Açlıktan ölüyoruz.

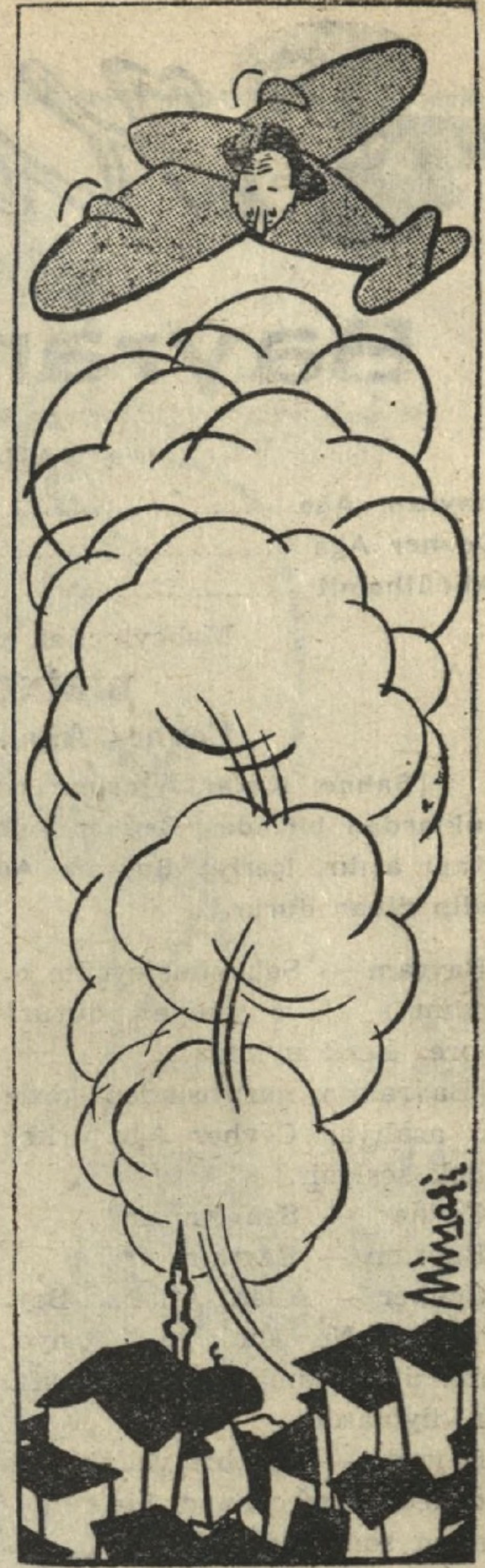
Patates — Keşke fiyatlarımız daha da yükselse... Biraz rahat yüzü görürüz. Elâlemi beslemekten bıktım, usandım artık.

Soğan — Avucunu yala! Biz rahat yüzü göremeyiz.

Domates (bağırır) — Susun yahu!.. Artık yetişir. Ümidinizi kesmeyin, ve uyuyun. Gelecek senelerde fiyatlarımız daha da yükselecek, yükselecek, o kadar yükselecek ki, bizi buradan çıkarıp kuyumcu dükkânlarının vitrinlerine koyacaklar.Kolay kolay müşterimiz çıkmıyacak. Bol bol dinleneceğiz, rahat edeceğiz, vitrinden gelip geçenleri, önümüzde durup ağzı sulananları seyredeceğiz, eğleneceğiz. Haydi uyuyun!

Marul (horlamaza başlar ve rüyasında sayıklar) — Evet.. Bir yaprağım on liradır... Göbeğim yüz lira... Canın isterse al... Ben bostanlar kralıyım, zenginlerin sofrasına giderim. Fakirlerle işim yok. (Horlamağa devam eder.)

Akbaba

— Eyvaaah, çöpçü, yine bizim mahalleyi süpürüyor!..

Güller, Dikenler

Sayfiyeye gittiğin zaman dikkat et, tutacağın ev, inişte olmasın, yokuşta olsun! Misafir güç gelsin, kolay gitsin!

Eskiden yeni evlenenler için:
— Allah ikinizi bir yastıkta kocatsın?
Derlerdi. Şimdi bu temenninin hükmü kalmadı. Bugünkü karyolalar çift yastıklı!

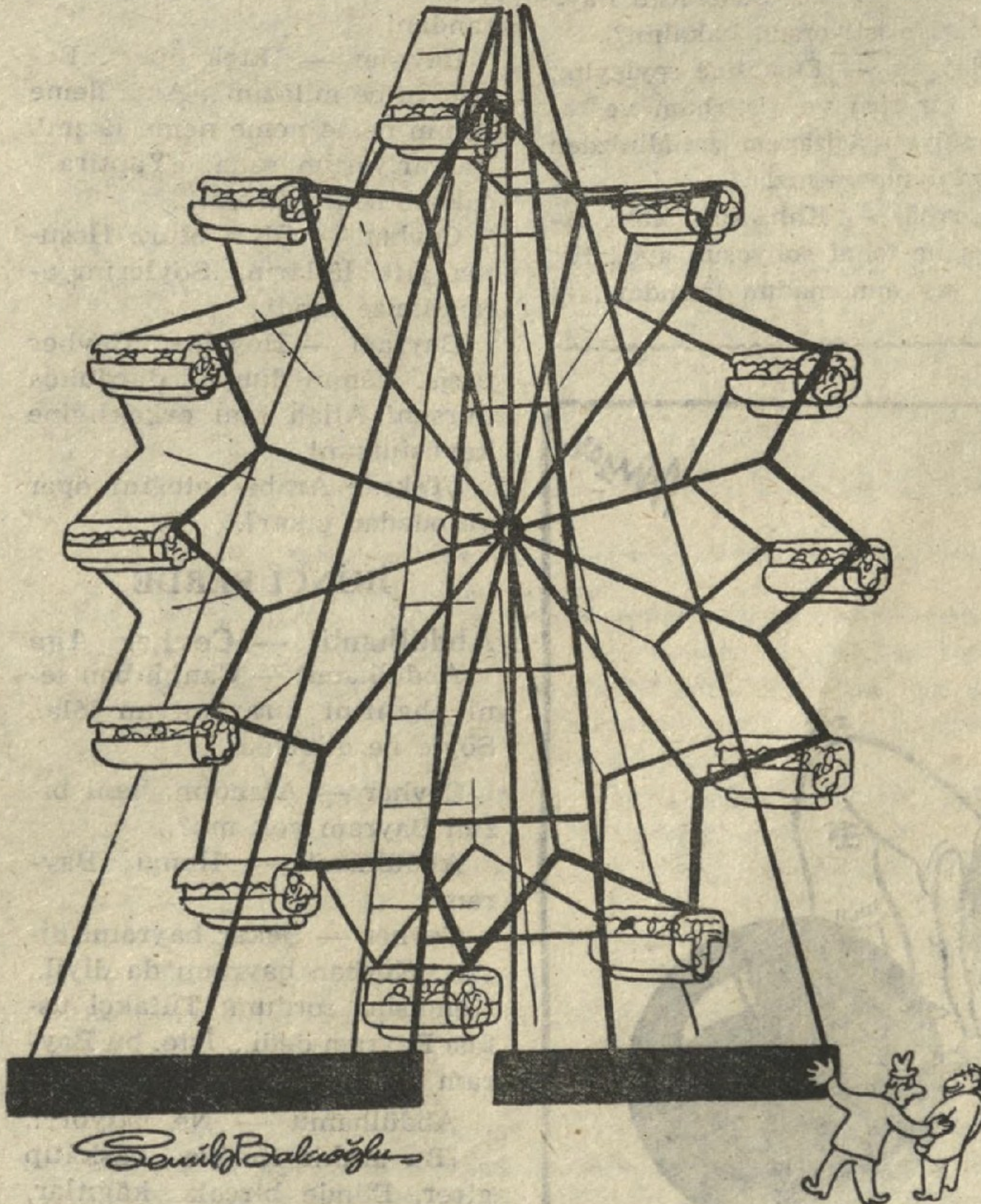
Hayatta iki vazife vardır ki ömür törpüsüdür: Hocalık bir, kocalık iki!

Bir kadın için hem genç, hem güzel, hem de namuslu olmak bir fazilettir.

Evlilik bir nevi tiryakiliğe benzer. Evliler daima, bundan şikâyet ederler, fakat ayrıldıkları zaman dikkat ediniz, hemen yine evlenirler.

Bir kadına yalan söylememek bazan en büyük hakaret olur. Meselâ yaşını doğru söylemek gibi.

Kurnaz adam kendi zekâsına değil, başkalarının hamakatine güvenir.

— Gel, dönmedolaba binelim!..
— Vazgeç yahu, hâlâ politikadan bıkmadın mı?..

İhtiyarlara örnek

Londradan Associated Press ajansı bildiriyor: Dünyaca tanınmış 80 yaşında İngiliz filozofu Sir Bertrand Russel üçüncü karısından ayrılmış.

Bunun o kadar ehemmiyeti yok. Fakat ajans ilâve ediyor: Boşanma dâvası, filozofun vaktile kâtibesi olan bu üçüncü karısı tarafından açılmış. Çünkü 80 yaşındaki filozof, üç sene evvel karısına ihanete başlamış ve mahkemede bu, sabit olmuş!

Artık bu İngiliz filozofun hayat felsefesini anlamak için kitaplarını okumağa lüzum var mı? Ben sana söyleyim, aziz okuyucu. İstersen 80 yaşına gel, ehemmiyeti yok:

İç bâde, güzel sev, var ise aklü şuurun
Dünya var imiş, ya ki yok olmuş, ne umurun!

307

Bayram Paşa

ŞAHISLAR

Bayram Ağa .... (Tüfekçi ustası, mülâzimi sani)
Cevher Ağa .... (Baş müsahip)
Abdülhamit .... (Padişah)

Mabeyinciler, pasalar, kâtipler...

BİRİNCİ PERDE

Cevher Ağa — Bayram Ağa

[Sahne: Kızlar Ağasının odası. Yaldızlı, kırmızı kadife koltuklardan birinde Cevher Ağa tatlı bir öğle uykusuna dalmıştır. Kapı açılır, içeriye Bayram Ağa girer.. Yerle beraber temennah edip divan durur.]

Bayram — Selâmünaleyçüm efendim... [Bir saniye durur] Hobre.. herif uykuda...

[Bayramın mırıltısından gözlerini aralıyan Cevher Ağa ürkek ürkek seslenir.]

Cevher — San kımsın?..

Bayram — Beyram..

Cevher — Allah, Allah.. Beyram mı?.. Ne çabuk geldin ayo.. Daha dün, Ramazana bir hafta var diyolardı!...

Bayram — Yok bre vellâhi ben dedededeyilim o hanci bir ramazandan sonra celen beyram.. Benim ismisi Beyram..

Cevher — Ha.. San mısın Bayram Ağa... Safa geldin.. Otur bakalım şöyle..

Bayram — Teşeççür ederim efendim.. Velâkin...

Cevher — [Uyur] Hoor.. Hoor. Hooor!...

Bayram — [Hayretle] Tuu bre bu ne biçim adam?. [Taklidini yaparak] Hooor.. Hooor.. Hooor... Adam diyil, narcile!...

Cevher — [Uyanır] Kım var orada?.

Bayram — Beyram..

Cevher — Hangı bayram? Şeker bayramı mı, Kurban bayramı mı? [Tekrar uyur] Hooor... Hooor.. Hooor!...

Bayram — [Kendi kendine] Vellâhi olamaz şeçer beyramı... Tatsızlık idiyorsun çunki.. Ama, çekeceğim saldırmayi olacak kurban beyrami!..

Cevher — [Uyanır] Kım konuşiyo orada?.

Bayram — Ben bre, ben.. Beyram!. Ama diyil şeçer beyrami, diyil kurban beyrami... Tüfekçi ustâsi Beyram!.

Cevher — Ha... San mısın Bayram.. Ne istiyorsun bakalım?..

Bayram — Efendime soyleyim, var bir rica ve istirham ve temenniyatı âcizanem zatıâlinizden eğer uyumazseniz!

Cevher — Kah, kah, kah.. Aman ne tohaf soliyosun ayo.. Hiç bir şey annamadım lâfından..

— Hayret... Günlerdir bir yudum su içmeden çöllerde gidiyoruz, ağzını açıp da şikâyet ettiği yok...

— Tabiî.. O, İstanbulluymuş!...

Bayram — Anlattırttırrırım şimdi sana velâçin..

Cevher — Haydi, annat annat.. Biraz beni eğlendir!..

Bayram — Yok bir eğlence.. Bilaçis!..

Cevher — E, ne istiyorsun bandan!

Bayram — (Etek öper). Benim rutbe milâzım... Ama deme benım neme neme neme lâzım!. Yalvariyorum sana: Yaptıracaksın beni yüzbâşi!..

Cevher — Olur, olur.. Hoşuma gıtti lâfların.. Soylerim afandimize şimdi..

Bayram — Hoy bre Cevher pâşâ.. Nâmın dunya durdukça dursun! Allah senı erkekliğine kavuştursun!

[Tekrar Arabı neteğini öper ve odadan çıkar].

İKİNCİ PERDE

Abdülhamit — Cevher Ağa

Abdülhamit — Canım ben seni nhatırını kırar mıyım lâla.. Söyle ne dilersen..

Cevher — Afandim, hani bızım Bayram yok mu?..

Abdülhamit — Hangi Bayram?..

Cevher — Şeker bayramı diyil... Kurban bayramı da diyil.. Kendisine sordum: Tufakçi ustası Bayram dedi... İşte, bu Bayram bir şey istiyo..

Abdülhamit — Ne istiyor?..

[Bu aralık içeriye başkâtip girer. Elinde birçok kâğıtlar, beratlar, fermanlar, jurnallar vardır. Abdülhamitle bir müddet konuşur ve çıkar..]

Abdülhamit — Eee.. söyle bakayım: Ne istiyor?

Cevher — Kım ne istiyo?..

Abdülhamit — Canım, tüfekçi Bayram Ağa...

[Haremağası Bayramın ne istediğini unutmuştur.. Düşünür]

Cevher — Ne istiyo?.. Ne istiyo?.. Şey... Paşa olmak istiyo!.

Abdülhamit — Peki.. yaptım!

Cevher — [Sevinçle ayak öper] Hay Allah omurlar varsın afandim!..

ÜÇÜNCÜ PERDE

Cevher Ağa — Bayram Ağa

Cevher — Müjda.. Mujda..

Bayram — [Soluk soluğa] Ha.. Ha.. Ne.. Ne var bre mujde?..

Cevher — Paşa oldun ayo..

Bayram — Çim oldu pâşâ?..

Cevher — Ayo kım olacak.. San oldun!

Bayram — [İnanmaz]. Yok bre vellâhi... Ben istemiştim yüzbâşi olmak!..

Cevher — Eh, zarar yok, zarar yok.. Hele şimdi paşa ol.. Biraz sonra afandımıza yalvarır, yüzbaşı da yaptırırız!.

Çimdik

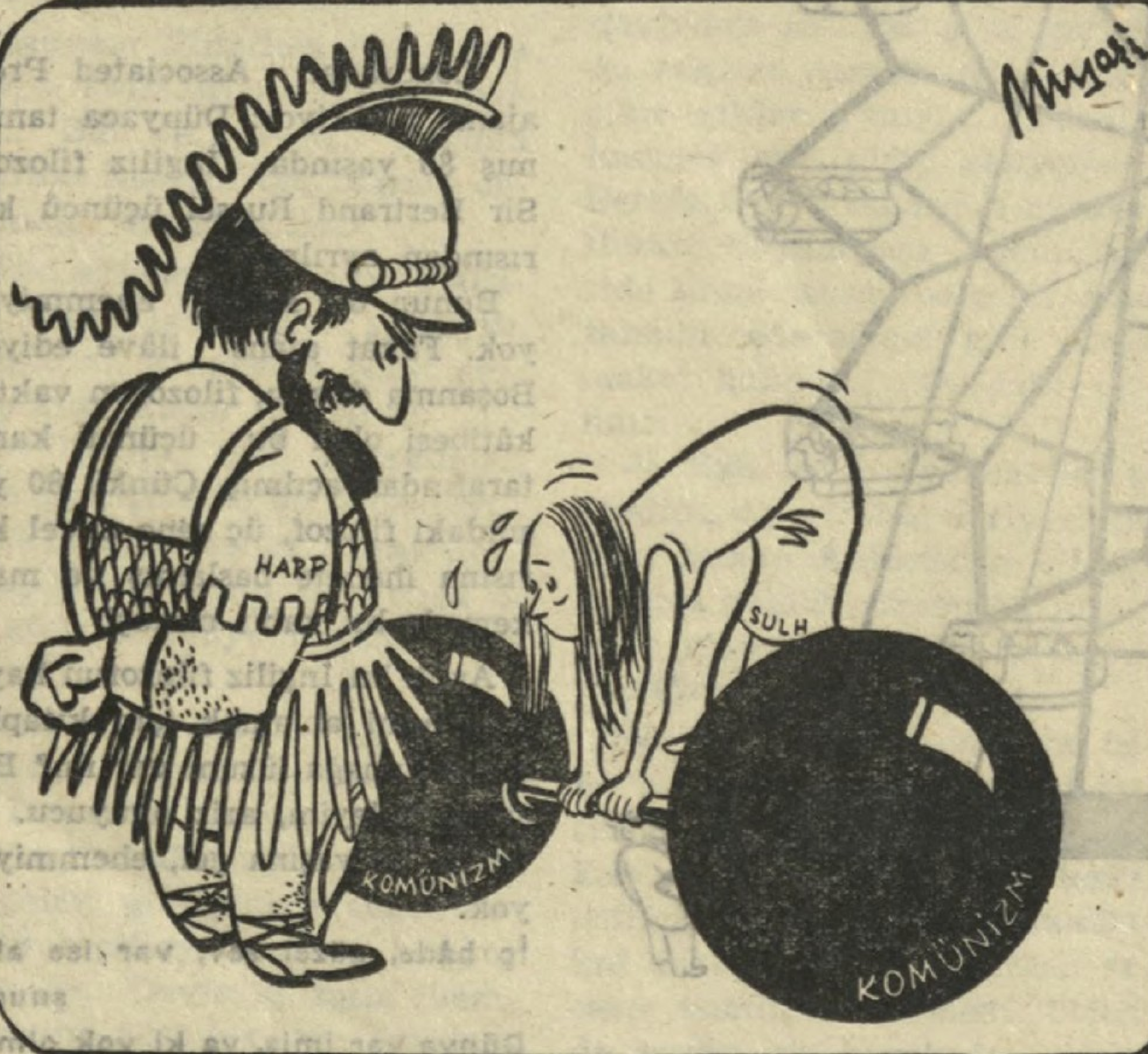

Mükâfat!

— Bunca yıl bekledikten sonra, nihayet evleniyorum azizim, diyordu, bu, hayatın bana mükâfatıdır...

Biri sordu:

— Doğrusunu söyle: cesaret mükâfatı mı, teselli mükâfatı mı?

Harp — Vazgeç... Onu ancak ben kaldırırım!..

Rüşvet

Ağzı köpüklü iki yağız atın uçurduğu pırıl yırıl fayton, mağzanın önünde durunca, kuyumcu Cingözyan efendi, redingotunun etekleri uçarak kapıya koşup el bağlamıştı:

— Safalar geldiniz paşa efendimiz... Cingözyana bu ne kıyak iltifattır ki... Ürya görmooıum inşallah!

Balta sakal Mehmet paşa, istibdadın sayılı fırtınalarındandı. Lûtfunu gören de, şerrine uğrayan da çoktu. Kuyumcu başının ölümünden yirmi dört saat sonra, böyle ansızın geliverişi, Cingözyanı tatlı bir ümide düşürmüştü.

Paşa, bir omuzdan bir omuza sıralanan nişanlar üstüne yayılmış sakalını sıvazlıyarak homurdandı:

— Şehzade civanbaht Cevat efendi hazretleri bu hafta izdivaç buyuruyorlar. Kendilerine lâyık bir hediye takdim etmek vazifei sadakatimdir. Kuyumcu başının vefatından sonra, düşündüm, hatırıma siz geldiniz.

Cingözyan, tekrar paşanın eteğine kapandı:

— Allah, velinimetim efendimin ömrünü müzdat buyursun.. Mağazam sizindir.. Pembe pırlanta, sarı yakut, siyah zümrüt.. Enderi nevadirden ne ki emredoorsanız takdim eyleyim.

Ve demir kasadan çıkardığı ince beyaz kâğıtlara sarılı taşları, paşanın önüne sermeğe başladı:

— İşte, emsalsiz bir inci... Bir eşi İran şahının tacındadır!

— İşte, fevkalâde bir Hindistan firuzesi... Bir eşi Kaportala mihracesinin kemerindedir!

— İşte, akar su bir gerdanlık.. Pırlantların temizlikte misli yoktur!

Uzun tedkiklerden sonra, balta sakal Mehmet paşa iki parça üzerinde karar kılmıştı: Tek taşlı bir küpe ile plâtin işlemeli bir gerdanlık!

— Acaba hangisini tercih etsek, diyordu, küpeyi mi, gerdanlığı mı?..

Cingözyan ellerini uğuşturarak dil döküyordu:

— Kıymetçez ikisi de tıpatıp birdir.. Zefkınıza hangisi fazla gitmiş ise onu takdim edeyim efendimiz.

— Öyle ise gerdanlığı alalım.. Biraz daha gösterişli...

Sonra, kaşlarını çatarak sordu:

— Ne vereceğiz kuyumcu başı...

(Kuyumcu başı) iltifatını duyan Cingözyan, tekrar paşanın eteğine kapandı:

— Allah ömürler versin velinimetim... İltifatınız en büyük ihsandır!

Fakat, paşa israr etti:

— Yoook... Ben öyle rüşvet kabul eden gürühtan değilim.. Ne istiyorsan açık söyle, gönül rızasiyle verelim!

Cingözyan sahte bir ciddiyetle ellerini uğuşturdu:

— Madem ki mutlak bemutlak bir şey lûtfetmek için emir buyuroorsunuz. Peki.. Yarım lira kâfidir!

Paşa, elini yeleğinin cebine soktu ve bir altın uzattı:

— Yarım lira geri veriniz..

İhtiyar kuyumcu, çantasını karıştırdı bozuk parası yoktu.

— Bir saniye paşam, dedi, şimdi bozdurtturayım..

Fakat paşa, onu yorulmaktan kurtardı:

— Zahmet etme, kuyumcu başı... Şu tek taşlı pırlanta küpe için de gerdanlıkla aynı kıymettedir demiştiniz, değil mi?.. Onu da beraber sarıveriniz!

Çimdik

— Demek geçen seneki sevgilinden ayrıldın ha? Darılma ama, senin aşkın da pek sudanmış...

— E, tabiî... Denizde tanışmıştık!..

Sebep?

Hamdi Başar'a:

— Saçların dökülüyor yahu! dediler.

— Üzüntüden! cevabını verdi.

— Vah vah... neye üzülüyorsun bukadar?

— Saçlarımın dökülmesine...

HAK VE ADALET

Ressamlardan biri (ismi lâzım değil) meydanı boş bulmuş, atıp duruyordu:

— Doğrusu, haklı olduğum zaman benim haklı olduğumu herkes kabul eder!

Adalet Cimcoz sordu:

— Evli değilsiniz, değil mi?

304

VARYETE

Günün sahneleri

Kadınla erkek

Sahne: Bir kır yemeği.

Kadın — Bak şen! Gördün mü şimdi? Ekmek almağı unutmuşum... Nasıl yiyeceğiz yemeği?

Erkek — Ben şimdi bulurum güzelim.. (Fırlar, yarım saat sonra ter içinde, koltuğuna sıkıştırdığı ekmekle döner).

Kadın — Mersi canım! Ama, hay Allah lâyığını versin! Bak, tuzu da unutmuşum!

Erkek — Zarar yok şekerim, tuzsuz yeriz!

Kadın — Ama salata yapmak için bıçak yok!

Erkek — Zarar yok. Ben şimdi bulurum. Ehemmityetsiz şey, bıçağı unutman! (Fırlar. On beş dakika sonra elinde bir bıçakla döner).

Şahıslar: İki haftalık karı kocadır.

YEMEKTEN SONRA

Kadın — Eyvah! Gördün mü başıma geleni? Rujumu tuvaletin üstünde bırakmışın! Sana o kadar da tenbih ettim, bana hatırlat diye! Ne sersem, utanmaz, beyinsiz adamsın yarabbi!

Şahıslar: İki senelik karı kocadır.

★

Sahne: Yatak odası.

Kadın — Ağopcuğum, komşunun oğlu var ya?

Erkek — Var ciğerim..

Kadın — Bana bayıloor..

Erkek — He, bayılsın...

Kadın — Dün aralıkta yolumu kesti..

Erkek — Kessin!

Kadın — Bana topiğim dedi..

Erkek — Desin!

Kadın — Pırlantım dedi..

Erkek — Desin!

Kadın — Sana tapoorum dedi.

Erkek — Tapsın..

Kadın — Beni öpmek istedi...

Erkek — İstesin...

Kadın — Bana tam iki bin beş yüz liralık bir lutr manto hediye edecek!

Erkek — Vay namussuz kerata vay... Seni kandırmak istemiş, karıcığım, şimdi lutr mantoların en iyisi 1800 lira!

Şahıslar: Esnaf takımıdır.

★

Kadın — Müjde sevgilim..

Erkek — Buyur şekerim...

Kadın — Hamileyim galiba... Karnımda bir bebek var.

Erkek — Ne diyorsun?.. Fuzuli işgal ha?.. Olamaz!

Kadın — Nasıl olamaz.. Oldu işte!

Erkek — Protesto ediyorum!..

Kadın — Yani?

Erkek — Yani, derhal tahliye ettireceğim. Dikkatsizlikten dolayı da her türlü masraf sana ait olacak!

Şahıslar: Erkeğin mesleği avukatlık olup tahliye dâvalarında tecrübeli bir gençtir!

★

Kadın — Nerede kaldın nonoşum?

Erkek — İdare meclisi içtimaındaydım sevgilim...

Kadın — Beni çok bekletiyorsun bugünlerde..

Erkek — Geç kalışım biraz da yolların tıkanıklığından, tontonum...

Kadın — Eskiden böyle yapmazdın!

Erkek — Eskiden muhaliftim, şekerim...

Kadın — Yüzüğü alacak mıyız?

Erkek — Gelecek içtimaımızda kararlaştırırız, canım!

Şahıslar: Erkek ya Şehir meclisi âzasıdır, yahut büyük bir şirketin idare heyeti üyesi.)

Şeytan

Erkek — Oooh, başım dönüyor, sevgilim... Beni deniz tutmağa başladı galiba!...

Gümüş Pınar!

Bütün sancakları, kazaları teftişe çıkan vali, o gün Söğütler köyünde konuklamıştı. Ulu çınarların gölgelediği yeşil bir serinlikte, kaymakam, muallimler, köyün tanınmış çehreleri, valinin etrafında bir halka çevirmiş konuşuyorlardı.

Biraz sonra, uzakta ışıldıyan ateş yığınlarından nefis kokular gelmeğe başlamıştı: İçersi baharlı dağ otlariyle doldurulmuş semiz bir kuzu çevriliyordu.

Ötede, çimenlerin yumuşak halısında geniş bir sofra hazırlanmıştı. Bembeyaz örtülü temiz bir kır sofrası.

Vali, ılık haziran rüzgârının getirdiği bu kızarmış taze et kokularını emer gibi yutkunarak mırıldandı:

— Adam akıllı acıktım çocuklar...

Kaymakam, bu işaret üzerine çevik bir sıçrayışla yerinden fırladı.

— Buyurunuz beyefendi, yemek hazır!

Sofrada ne yoktu ki?. Bürümcük yapraklardan fıstıkları, üzümleri, pirinç taneleri sayılan yalancı dolmalar... Aylarca zeytin yağında beslenmiş havyar gibi zeytinler... Üstü dereotlu çiroz salataları... Ve nar gibi kızarmış bir kuzu!

Yemek, tam bir lezzet, coşkun bir iştah ile yeniyordu.

Bir aralık vali sordu:

— Çocuklar, köyümüzün şöyle serin, tatlı bir suyu yok mudur?.

Öteden bir genç atıldı:

— Olmaz olur mu efendim.. Gümüş pınar belki de yer yüzünde bir tanedir...

Tuzlu yemeklerin harareti, gittikçe bastıran öğle sıcağile büsbütün artmıştı.

Vali, kuruyan dilini ağzında güçlükle kımıldatarak mırıldandı:

— Haydi delikanlım, şu surahiyi dolduruver!

⁂

Delikanlı alnında tomurcuklanan terleri parmağile sıvadı. Yarım saattir, Gümüş pınarın yolunu tepiyordu. Daha da yarım saatlik yol vardı.. İçinde kabaran gizli homurtularla tekrar yürümeğe başlarken yolun dönemecinde bir köy ağasile karşılaştı.

— Merhaba Mehmet...

— Merhaba ağam...

— Nereye böyle vakitsiz?. Bu öğle sıcağında...

Genç yolcu, küfür eder gibi başını sallayarak cevap verdi:

— Demin ağzımızla bir halt yedik, Gümüş pınara temizlemeğe gidiyoruz!.

★

Dünyalık peşinde!

Bir gazetede okuduk. Türk devrim ocakları adındaki teşekkül, çalışmağa başlamış. Allah için o kadar çalışıyormuş ki, kurucularından şair Behçet Kemal Çağlar valiye gidip yardım dilemiş.

Bizim bildiğimiz, inkılâbı korumak için, kurulan bir dernek, hükûmete yardım eder, ondan yardım istemez. Fakat Behçet Kemal dostumuz bize meşhur beyti hatırlatıp devrim ocakları hakkında en doğru fikri verebilir:

Kendisi muhtac-ı himmet bir dede
Nerde kaldı gayriye himmet ede.

Haftanın karikatürü

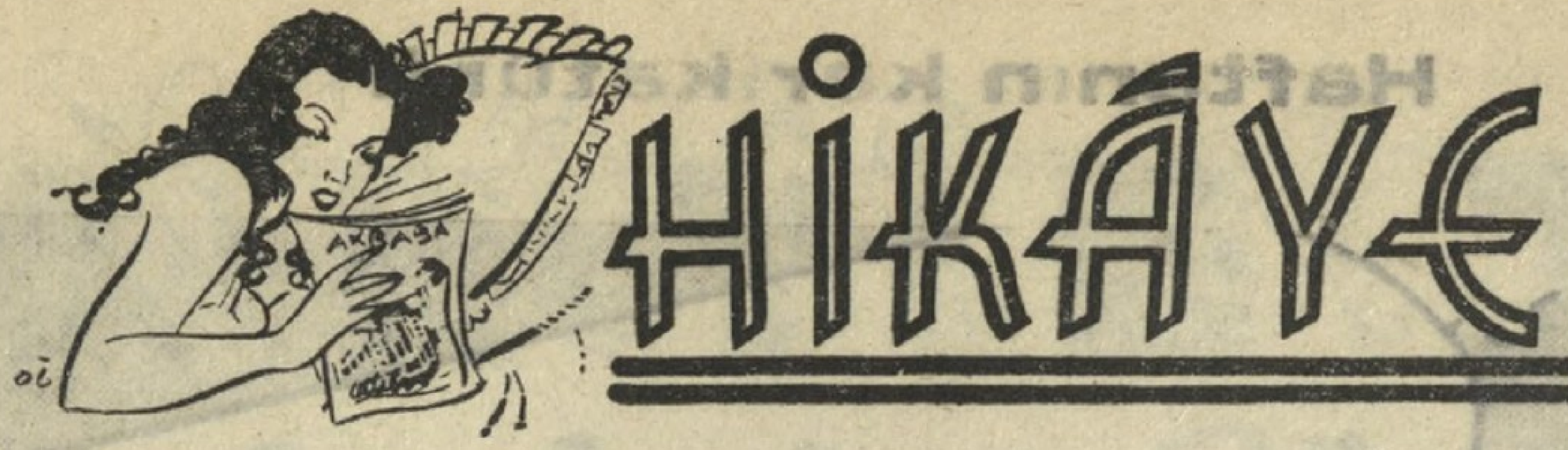

Doktorlarımıza yol göründü!

Mutavassıt kabûl edilmez!

Nesrin'in otuz üç senesi, kendisi hiç farkında olmadan gelip geçmişti. Fakat hâlâ genç ve güzeldi. Çünkü gençliğini ve güzelliğini kimseye harcamamış, kendisine saklamıştı. Fakat ömrünün sonuna kadar bekâr kalacak değildi ya. O da dünya evine girmek ve içeride ne var, ne yok, bir görmek isterdi. Lâkin, nedense bu kapının nasıl açılacağını bilemiyor, arkadaşları karşılarına çıkan ilk otobüse atlayıp birer birer giderlerken, o hâlâ durakta bekliyordu.

Kadınlardan böylesi olur da, erkeklerden olmaz mı? İşte «En son saniye» gazetesindeki «Eş arayanlar» ilânları arasında onun benzeri bir adam da ayni dertten muztarip olduğunu elâleme ilân ediyordu:

«Hayat kırkında başladığına göre, yeni doğmuş bir erkeğim. Arkadaşlarım yakışıklı olduğumu söylüyorlar. Kazancım, Alinin külâhını Veli giymiye razı oldukça, yerinde. Yaşı yaşıma, başı başıma denk bir kadını ne bir eksik, ne bir fazla, yüzde yüz mes'ut edeceğime eminim. Taliplerin şu adrese müracaatları rica olunur: «En son saniye» gazetesi eliyle, Ali Dümtek.»

Nesrin, aradığı eş ruhu bulduğuna kanaat getirmişti. Kırk yıldır beklediği Ferhadına kavuşmuş Şirin gibi, eli, ayağı titriyerek, kalbi küt, küt atarak, oturdu, cevap yazdı:

«Hayat kırkında başladığına göre, ben daha doğmamış, fakat doğmak üzere sayılırım. Beni hayata kavuşturacak ve dünya evine sokacak bir eş arıyorum. Arkadaşlarım güzel olduğumu söylüyorlar. Çamaşır makinesi, bulaşık makinesi, elektrik süpürgesi, buz dolabı, dikiş makinesi, düdüklü tencere vs.olduğu takdirde ev işlerini mükemmelen görürüm. Yaşı yaşıma, başı başıma denk bir erkeği ne bir eksik, ne bir fazla yüzde yüz mes'ut edeceğime eminim. Muvafık bulduğunuz takdirde şu adrese yazmanızı rica ederim: «En son saniye» gazetesi eliyle Aliye Birtek.»

Gördünüz mü eş ruhları? İfadeleri bile birbirlerine tıpatıp uyuyor! Bunlar anlaşamıyacaklar da kimler anlaşacak bu dünyada?

Aradan üç gün geçti, geçmedi, gazetede, Aliye Birtek adına gelmiş bir mektup olduğu ilân edildi ve bizim «Aliye Birtek» adı arkasında saklanan kahramanımız, hemen koşup aldı. Kendisini caddeye atar atmaz tenha bir köşe buldu ve mektubu açıp okudu.

Ali Dümtek, ruhunun eşini, hayatının arkadaşını bulduğunu söylüyor ve kendisi hakkında malûmat veriyordu: Her şeyin ortasını tercih eden bir adamdı. Dünyaya ortanca kardeş olarak gelmiş, tahsile ortamektebe kadar devam etmiş ve nihayet orta yaşa gelince evlenmeye karar vermişti.

Nesrin de, müstakbel kocasına kendisi hakkında biraz daha malûmat vermek ihtiyacını hissederek ayni uzunlukta bir cevap yazdı: O da her şeyin ortasını seviyordu. Marulun göbeğini yer, ekmeğin içini tercih ederdi. Orta köyde oturuyor, vapurun, tramvayın ortasında gidip geliyordu. Şimdiye kadar, ne zengin, ne fakir, orta bir hayat sürmüştü, fakat şimdi ortada kalmak korkusundan dolayı evlenmeye karar vermişti...

Gördünüz mü eş ruhları? Birbirlerine tam hayat ortağı olacak insanlar değil mi?

★

Hayvanlar koklaşa koklaşa, insanlar konuşa konuşa anlaşırlarmış. Fakat bizim eş ruhlar, kimseye benzemedikleri için, mektuplaşa mektuplaşa anlaşmaya karar vermiş olacaklar ki, bu âşıkane muhaberat haftalarca devam etti. Çünkü, bu yaşa gelinceye kadar evlenmeyince insanın içine bir korku girer ve soğuk suya adım atmaktan korkar gibi, ilk adımı atmaya çekinir. Fakat, bu işte cesareti — erkek olmak sıfatiyle — Ali Dümtek gösterdi. Sekizinci mektubunda şöyle diyordu:

«... Şu mektuplara bir son versek'de kâğıtçıları ve posta idaresini zenginleştirmekten vazgeçsek iyi olmaz mı, sevgilim? Artık buluşalım ve bu hasreti vuslatla sona ersin. Afrika çöllerinde yandıktan sonra baharda yuvasına dönen bir kuş gibi, sen bana, gel ben sana koşayım... Kanatlarımın arasında...» falan filân... Alt tarafı edebiyat.

Fakat bu edebiyat Nesrin'in içini öyle ezmişti ki, kalbinin yerinden oynadığını ve vücudunun başka bir yerine gidip saklandığını hissediyordu. Bu fizyolojik değişiklik neticesinde baygınlıklar geçiriyor, çıldıracak gibi oluyordu. Bir erkekle nasıl buluşacak, onunla nasıl konuşacaktı?

İnsanın böyle zamanlarda arkadaşa ihtiyacı vardır. Nesrin de bu çareye baş vurmayı düşündü, ve en aziz arkadaşı, en yakın sırdaşı Mehlikaya derdini açtı.

Mehlika bu meraklı hikâyeyi dinledi, dinledi. Sonra sordu:

— «Şimdi ne olacak?»

— «Benim yerime sen gideceksin.»

— «Ben mi gideceğim?»

— «Yanlış anlama, şekerim. Alinin verdiği randevuya sen gideceksin ama, benim tarafımdan geldiğini söyliyeceksin. Artık hakikî adımı da verirsin: «Nesrin pek sıkılgandır, kendisi gelemedi. Sizinle evvelâ ben tanışayım. Sonra müşterek bir ahbabınız sıfatiyle ikinizi birbirinize tanıştırırım...» diyeceksin. Eminim ki bu Alinin de hoşuna gider, çünkü, malûm ya, o da benim gibi ortaya meraklıdır, ortada birisinin olmasını tercih eder.»

Mehlika, bu eş ruhların ikisi ortasında bir rol oynamayı kabul etti.

★

Ali Dümtek, randevuyu Taksimde kapalı tramvay durağında vermişti. Haftanın orta günü olan çarşamba günü, günün ortası olan saat on ikide vermişti. Birbirlerini derhal tanıyabilmeleri için, kendisinin saçlarını ortadan ayıracağını ve boynuna da ortasına bir inci iğne iliştirilmiş kravat takacağını bildirmiş, sevgilisinin de saçlarını ortadan ayırmasını ve eline ortasına kâğıt sokulmuş bir kitap almasını rica etmişti.

Mehlika bu talimata ne bir eksik, ne bir fazla, yüzde yüz riayet ederek hazırlandı ve randevu yerine gitti.

Birbirlerini tanımakta güçlük çekmediler. Erkek, gülümsiyerek geldi, elini uzattı:

— «Bendeniz, Ali Dümtek» dedi.

Mehlika rolünü o kadar benimsemişti ki, farkında olmadan: «Bendeniz de Aliye Birtek» demez mi?

Kolkola girdiler ve Mecidiyeköy tramvayına atlayıp şehirden uzaklaştılar.

★

Akşama Nesrin Mehlikadan haber bekliyordu. Mehlika, pek neşesiz bir halde geldi:

— «Adamı gördüm» dedi. «Biliyorum, seni müteessir edeceğim ama, hakikati söylemeye mecburum: Çok çirkin bir adam. Konuşması bozuk, hareketleri kaba. Doğrusu sana yakıştıramadım, Vazgeç bu işten, şekerim.. İyi ki beni yolladın. Böyle olduğu daha iyi oldu.»

Böyle olduğu herhalde iyi olmuştu ama, Nesrinin hesabına değil, Mehlikanın hesabına. Üç ay sonra Nesrin, Ali Dümtekle Mehlikanın evlendiklerini haber alınca, tekrar kaleme kâğıda sarıldı ve «En son saniye» gazetesine bir ilân gönderdi:

«Hayat kırkında başladığına göre, ben daha doğmamış, fakat doğmak üzere sayılırım. Beni hayata kavuşturacak ve dünya evine sokacak bir eş arıyorum. Arkadaşlarım güzel olduğumu söylüyorlar... Yaşı yaşıma, başı başıma denk bir erkeği... mes'ut edeceğime eminim. Taliplerin sarih adreslerini aşağıdaki adresime bildirmelerini rica ederim. Mutavassıt kabul edilmez...»

G. V. Z.

Kız — Beni öpersen ne yaparım biliyor musun?..
Erkek — Hayır, bilmiyorum...
Kız — Peki, merak ta etmiyor musun?..

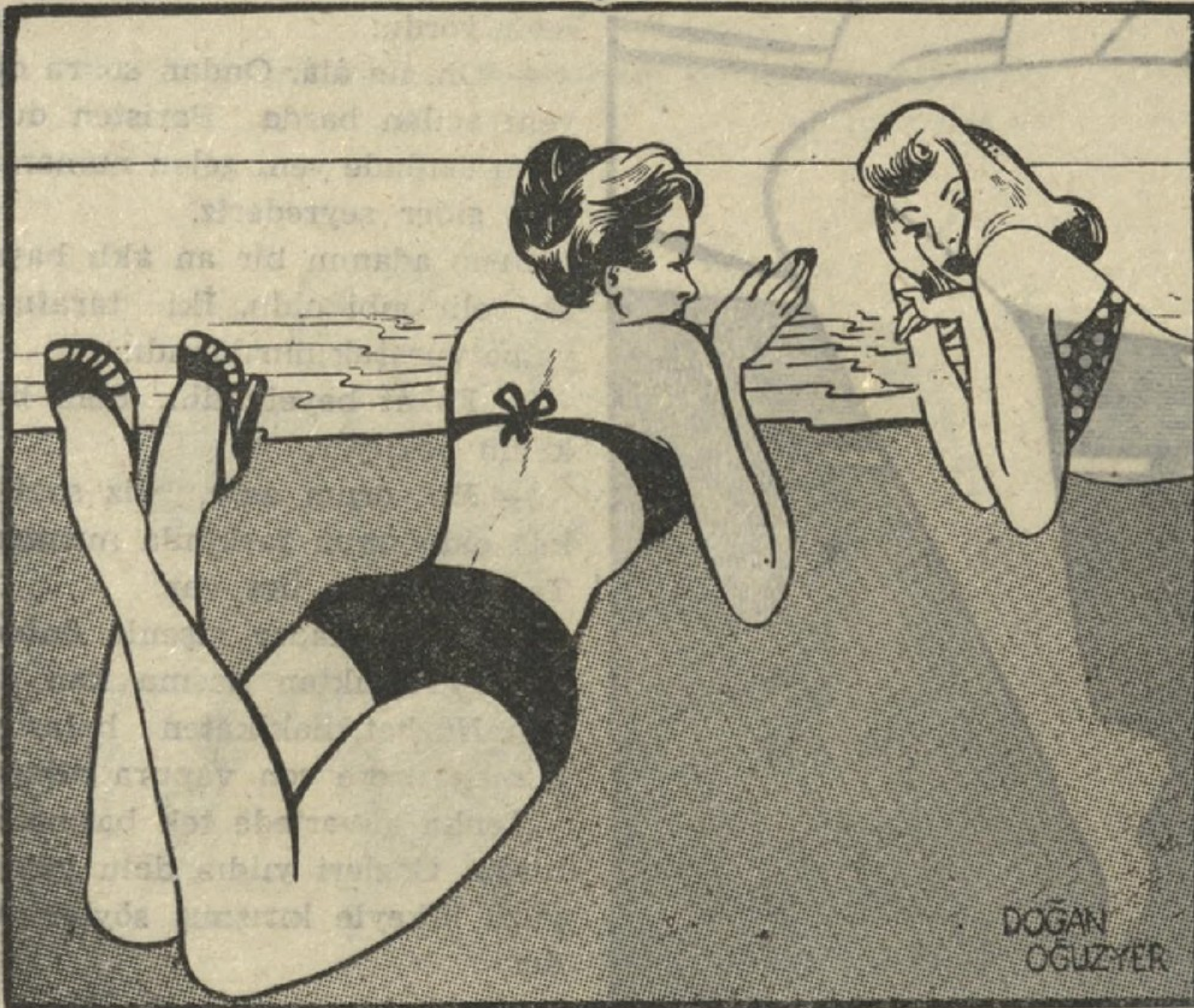

Kız — Utanmaz!.. Beni baştan çıkarıp buralara getirdin, şimdi de!.

Fareler ve İnsanlar

Bayramın birinci günü, Beyoğlu caddesinde, halkı çok eğlendiren ve güldüren bir hâdise olmuş: Liza isminde sarışın ve güzel bir kadın, elinde plâj çantasiyle caddeden geçerken, başka bir kadının kucağında giden bir köpek, sahibinin elinden fırlamış ve Lizanın çantasına saldırmış.. Hemen ortalık birbirine girmiş. Çantaya hücum eden köpeğe bir tekme savuran Liza ile hayvanın sahibi de kavgaya tutuşurlar.. Etraftan yetişenler kavgacıları ayırmağa çalışırken, çanta yere düşüp açılmış. İçinden küçük bir fare çıkıp zıplaya zıplaya kaçmaz mı? Bayan Liza, fareyi görünce büsbütün heyecana düşerek çantasının içini kontrol etmiş. Bir de bakmış ki, elli liralığın ucu biraz kemirilmiş. Bunun üzerine paranın fare tarafından tamamile kemirilmesine mâni olan köpeğe teşekkür için, bayan Liza bir çikolata alıp hediye etmiş!

Sarışın Lizayı görmedik ama, bu hâdise pek sevimli. Beyoğlu denilen sefahet ve lüks diyarında yalnız insanların değil, farelerin de para yediğini gösteriyor. O kurnaz ve sinsi hayvan, güzel Lizanın çantasına nasıl girmiş? Girecek başka yer bulamamış mı!

— İnsan ilk aşkını unutmazmış... Doğru mu dersin?.
— Bilmem ki... Unuttum!

Hikâye

Süheylânın Aşkı

İbrahim bey dün akşam küçük bir mektup aldı,
Mektubu okuyunca şaştı.. hayrette kaldı;
Kalbi bir anda düştü sanki ölüm ağına,
Karanlık düşünceler yığıldı dimağına!
Dağıtabilmek için başındaki bu sisi
Tekrar tekrar okudu şu feci havadisi:
«Evvelâ, kusurumu affedin beyefendi,
Size arzedeyim ki müthiştir kadın fendi!
Kolayca akır ermez, kolayca anlaşılmaz,
Öyle bir girdaptır ki bir hamlede aşılmaz,
Bu girdabın içine bir kere düşen kimse,
Olsa bile en kurnaz, en çapkın, en şen kimse,
Taşır boynuzlarını hiç farkına varmadan,
Asla haberi olmaz alnındaki armadan!
Eğer emrederseniz işte size bir misal,
Lâkin iyi dinleyin, gayet canlı bir masal:
Zevcenize, şu geçen Mayıs ayındanberi
İkinci bir zevç oldu delikanlının biri!
Ekseri sabahları geziyorlar sahilde,
Hem de sizin o güzel, o şık otomobilde!
Görseniz, ne buseler, ne çılgın derağuşlar,
Bu aşkı fısıldıyor dallarda öten kuşlar,
Bu aşkı sizden başka işitmeyen kalmadı,
Dillerde dolaşıyor refikanızın adı!»

★

O gece, saatlerce uyumadı İbrahim,
Çünkü mesele nazik, çünkü mesele mühim!
Gerçi gelen mektubun altında imza yoktu,
Fakat böyle şeylerin emsali gayet çoktu!
Acaba yazan kimdir?.. Dost olur, düşman olur!
Hiddetle kalkan insan sonunda pişman olur!
O halde, Süheylâya bir şey sezdirmemeli,
Zira, odur dünyada en mukaddes emeli!...

★

Nihayet, İbrahimin bu işe aklı erdi,
Gelen mektup hakkında şöylece karar verdi:
Bunu yazan muhakkak bizim şoför olacak,
Çünkü her gün karımı gezdiren odur ancak!

★

Ertesi gün Süheylâ, yine Boğaza indi,
İbrahim de bir başka otomobile bindi,
Ele geçirmek için onun meçhul eşini:
Bir lâhza bırakmadı karısının peşini!
Hiç bir şey sezdirmeden gizlice takip etti,
O, durdu, o da durdu! O gitti, o da gitti!

★

İbrahim saklanmıştı bir çınar gövdesine,
Etrafı kolluyordu, korkarak, sine sine!
Fakat iki saattir hiç kimse gelmemişti.
Bu cidden anlaşılmaz, cidden müşkül bir işti.
Nihayet, beklemekten bıktı usandı artık,
O mahut mektubu da iftira sandı artık!
Öyle ya, Süheylâdan hiç şüphe edilir mi?
Bir şoför mektubuna aldanıp gidilir mi!..

★

Yine mahzun kalbini neşe, hülya bürüdü,
Otomobile doğru hızlı hızlı yürüdü,
Lâkin... Bir lâhza sonra çöktü bütün ümidi,
Ah o âşık.. o âşık.. meçhul âşık bu muydu?..
Gönül mecnun oluyor demek ki bu çağında..
Süheylâ yatıyordu şoförün kucağında!...

Eski OZAN

KADINLAR İÇİN

Baba dostu

Bütün kış uslu uslu yaşayan Hayri beyle kırkına yaklaşmış güzel karısı üzerinde baharın tesirleri kendini gösterdi.

Nüzhet hanım terzide yazlık elbiselerinin provasını bitirdikten sonra bir sinemaya girdi. Fakat yalnız giren bayan, çift olarak çıktı. Ve şöyle Zincirlikuyuya doğru bir gezintiden sonra genç delikanlı ile cumartesi günü Boğaz iskelesinde saat dokuzda buluşmak üzere sözleşip ayrıldılar.

Ayrılmadan evvel Nüzhet hanım:

— İşte telefon numaram; dedi, 75092; defterinize kaydediniz.. Cumartesi günü öğleden sonra saat dörtte bana bir kere hatırlatınız. Kocam o saatte evde bulunmaz.

— Demek evlisiniz?

— Evet.

— O halde...

— Orası benim bileceğim iş.. Siz karışmayın..

Akşam Nüzhet eve gelince tatlı bir sesle kocasına:

— Bu cumartesi geceyi karşıda halamda geçireceğim, dedi, kızmazsın, değil mi nonoşum!..

Hayri bey, o akşam yalnız ve serbest kalacağını düşününce sevinçten gözleri parlacı ve:

— Hay hay karıcığım, neye kızayım diye cevap verdi.

Cumartesi günü Hayri bey öğleden sonra berberine gitti. Yanındaki koltukta genç, güzel, boylu boslu bir delikanlı oturmuş, traş oluyordu.

Hayri bey aynada bir kendine, bir de ona bakıp içini çekti.

— Amma yakışıklı genç!. Ben onun yerinde olsam ne güzel kadınlar, kızlar bulurum.

Tam o sırada delikanlı çırağa seslendi:

— Saat kaç?

— Dört bayım.

— Kuzum bana 75092 yi bulsana.

Hayri bey, olduğu yerde sıçradı.

Berber, telâşla usturayı çekerek:

— Aman beyefendi, az kaldı gırtlağınızı kesecektim'. dedi.

Hayri bey nasıl heyecanlanmazdı! Yakışıklı delikanlının aradığı numara kendi telefonunun numarasıydı. Dehal kulak kabarttı.

— Siz misini? Evet, ben Füruzan... Konuştuğumuz gibi akşam saat dokuzda Boğaz iskelesinde, gişenin önünde. Tamam. Peki... Siz de beni bekletmeyiniz..

Genç adam tekrar gelip yerine oturdu.

Hayri bey, için için kendini yiyordu. Yavaşça berbere sordu:

— Kim bu genç... Tanıyor musunuz?

— Evet, Müşterilerimizdendir.. Meşhur tüccar Hüsnü beyin büyük oğlu.

Tesadüfen ikisinin de traşı aynı zamanda bitmişti. Sokakta Hayri bey delikanlının yanına yaklaştı.

— Zatıâliniz Hüsnü beyin oğlu değil misiniz?.

— Evet efendim.

— Ben babanızın çok eski arkadaşıyım. Çok sevişirdik. Afiyettedir inşallah.

— Teşekkür ederim. İyidir efendim.

— Sizi görünce Hüsnüyü görmüş gibi oldum. Çok sevindim.. Gelin de şurada bir iki kadeh bir şey içelim.

— Fakat efendim...

— Canım babanızın eski dostunun küçücük bir ricasını nasıl reddedersiniz... Çok vaktinizi almam.

Hayri bey, bir taraftan Füruzana üstüste içki ısmarlarken, bir taraftan da onu oyalayan hikâyeler anlatıyordu.

— Oldu olacak, yemeği de beraber yeriz.

Füruzan derhal itiraz etti:

— Saat sekizden evvel serbest olmalıyım..

Kadın — Canım yatmak istiyor... Senin?..
Erkek — Yoook... O kadar yorgunum ki, gidip çalışacağım!..

— Evet, evet, işittim. Üzülmeyin a canım, yetişirsiniz.

Genç adam, müthiş sarhoş olmuştu. Ayakta duracak hali yoktu. Coşmuştu.

— Bu kadehler de benden! diye garsona seslendi.

Hayri bey, için için gülüyor ve seviniyordu:

— Oh, ne âlâ. Ondan sonra da yeni açılan barda Paristen dumanı üstünde yeni gelen numaralara gider seyrederiz.

Genç adamın bir an aklı başına gelir gibi oldu. İki tarafına yalpa vurarak mırıldandı:

— Fakat beyefendi... Beni bir kadın bekliyor.

— Biliyorum ama, siz saatin kaç olduğunun farkında mısınız? Tam on ikiye beş var.

Saat ona kadar gişenin önünde sabırsızlıktan başına kan çıkan Nüzhet, hakikaten halasına gitmek üzere son vapura atladı.

Tenha güvertede tek başına oturdu. Gözleri yıldız dolu gökte, yüzü öfkeyle kırışmış söyleniyordu:

— Ah bu gençler ah.. Ne kadar ahlâksız oluyorlar!

Ayşe Erinç

★

Olamaz!

İddia ediyoruz:

★

Hiç bir mecmua Aydabir kadar güzel, zengin, zarif olamaz.

AYDABİR

Orhan Seyfi Orhon, Yusuf Ziya Ortaç gibi, iki sanatkâr kalemin, geceli gündüzlü çalışması ile hazırlanmış büyük bir eserdir.

★

Aydabir'in

İlk sayısını görmek, bu iddianın ne kadar haklı olduğunu isbata yetecektir.

84 SAYFA 100 KURUŞ

Cumartesi çıkıyor

★

Dünya Karikatürleri

Aslan mürebbîsinin cenazesi!...

— Marc' Aurelio —

— Doğru söyle: İlk sevdiğin erkek ben miyim?..

— İci Paris —

— Şey.. Eşyanın yerlerini değiştiriyorum karıcığım!..

— İl Travaso —

— Yoook, ben öyle şakağına çiçek takacak erkeklerden değilim..

— İl Travaso —

PASAPORT DAİRESİ :

— Boy: 1,69.. Kilo: 58.. Yaş: 20.. Saç: Sarı.. Gözler: Yeşil.. Ten: Güneş yanığı esmer pembe..

— Kuzum, siz pasaport mu istiyorsunuz, yoksa izdivaç ilânı mı?..

315

Şakalar

Dikkat!

Gazeteler yazıyor: Türkiye sosyalist partisi kapatıldı. Türkiye sosyalist partisi âzaları tevkif edildi. Türkiye sosyalist partisi faaliyetten menedildi. Bu başlıkları görenler alt tarafını okumazsa, Türkiyede sosyalist fikir yasaktır gibi bir mâna anlıyabilir.. Hayır, yasak değildir. Bütün demokrat memleketler gibi Türkiye de sosyalist fikirlere değer verir. İşçinin hakları, iş verene karşı en ileri telâkkilere göre korunmaktadır. Medenî bir memleket te sosyalist fikirlerin yasak edilmesi kadar ayıp olamaz. Yasak olan, Türkiye sosyalist partisinin gizli faaliyeti, kanunda suç sayılan işleri yapmasıdır. Bu türlü tâbirleri pek üstünkörü kullandığımız için, halka iyice anlatmalıyız. Hattâ yalnız halka değil, zabıtaya da anlatmak faydasız o maz. Çünkü bazan böyle buhranlı zamanlarda sosyalizmi anlatıncıya kadar kodesi boylarsın!

DİKKAT ET!

Kadın, hizmetçisine çok eski bir Çin vazosunu göstererek dedi ki:

— Ayşe hanım, şu vazonun tozunu alırken gözünü aç da kırma sakın, tam beş yüz seneliktir ha...

Ayşe hanım teminat verdi:

— Merak etme hanım sen... Ben ona yeniymiş gibi bakarım...

ONLARIN LÂFI

Bekârdı. Uzun müddet de bekâr kaldı. Mütemadiyen şikâyet etti bekârlıktan. Nihayet, günün birinde o da evlendi.

Sordular:

— Nasıl, eski dertlerden kurtuldun mu artık?

Gülümsiyerek:

— İlâhi, dedi, eski dertlerin lâfı mı olur? Onlardan tabii kurtuldum!

Üstünlük

Anadoludan gelmiş bir zengin akrabasını İstanbul'da gezdirip eğlendiriyordu. Bir akşam:

— Gel dayı, dedi, bu akşam seninle konsere gidelim. Beethoven'in altıncı senfonisini çalacaklar, dinleriz..

Dayı, burun kıvırdı:

— Altıncıyı nideceğiz oğul? dedi. Birinciyi çalalar ki dinliyek!

SON

Şehir Tiyatrosunun edebî heyet toplantısında, yârenlik ederlerken, Ercümend Ekrem'e sordular:

— Üstad, elinizden yüzlerce eser geldi, geçti.. Bir piyes için en feci son nedir?

Üstad iki kelimeyle cevap verdi:

— Son hafta!

ÖĞRENMEK İSTERDİM!

Oh, oh, maşallah, Adalet komisyonu gider ayak, kiralara yüz de yüz zammetmeğe karar vermiş Şimdi, eline ayda üç yüz lira geçip de 75 lira kira ile üç odalı bir evde oturan, yüz elli lira verecek! Versin! Her şey dört misli, beş misli pahalanmış! Ev sahiplerinin canı yok mu? Onlar da bir misli fazla alacaklar. Alsınlar! Hattâ bir misli az, dört misline çıkarmalı. Ne olur, kiracı, bütün parasını ev sahibine veriversin! Ev sahipleri kiracılardan aldıkları paraları israf etmezler. Birer apartıman daha yaparlar. Ev buhranı kalmaz. Herkes için güzel güzel binalar hazır olur. Şehirler güzelleşir, memleketin umranı artar.

Bu hayırlı, âdilâne kararından dolayı Adalet komisyonunu tebrik ederim. Yalnız bu komisyonda kaç tane, kiracı, kaç tane ev sahibi var, onu öğrenmek isterdim!

Bu baş döndürücü roman,

AYDABİR

Sayfalarında nefes nefese okuyacaksınız

Lokantalı vagon tenha olduğu için, iki kişilik masalardan birinde yalnız kalabildim. Yorgundum. Sağlık Şûrası iki gün evvel bitmişti. Fakat ben Bakanlıktaki işlerimi kovalamak için Ankarada iki gün fazla oturmuş, hiç bir netice alamadan dönüyordum.

Neşesiz bakışlarım, biraz ilerideki dört kişilik masalardan birinde yüksek sesle konuşan Amerikalıların üzerinden kaydı, benim hizamda, tam karşımda, camlı bölmenin dibinde oturan bir kadının yüzüne kondu. Tamam. Kâfi. Bukadarı fazla bile. Hemen canlandım.. Bazı güzellikler vardır ki, bir kadına fazla gelir, onun omuzlarından, göğsünden, dizlerinden taşar, yerlere dökülür, hemen eğilip toplamak ve çirkinlere dağıtmak istersiniz. İşte, bu da öyle, fıskiye halinde bir güzellikti. Yoksa, birdenbire bana mı öyle geldi? Altı gündür, Ankarada, beş dakika sonra bile hatırlanmağa değer bir tek güzel kadın görmedim. Belki bu hasret beni aldatıyor. Dikkatle baktım. Kusur arayarak baktım. Var tabiî. Meselâ, alın fazla geniş. Burun uzunca. Fakat bütün yüzün ölçü sistemi müvazenesini bunlarla buluyor. Tarif edemem. Ben doktorum, şair değilim. Adını bulamadığım garip renkler. Sarı değil bu saçlar, kumral değil, siyah değil; böcek kabuğu gibi kızıla mı, kahverengine mi çalıyor? Fakat ne ince pırıltılarla yaldızlanıyor. Gözler de öyle. İri, fakat yeşil değil, lâcivert değil, gri değil, elâ değil, siyah değil. Anlatamam. Yüzün çeneye doğru tatlı dökülüşünün ortasında, ağız, yemek ve konuşmak için değil, daha güzel işler için yaratılmışa benziyen ağız, bütün mânaların merkezi halinde. Kendisi için düşündüklerimi biliyormuş gibi, belli belirsiz gülümsüyor. Yüzün rengi de pembe, beyaz, buğday ve esmer arasında en tatlı ton. Yeşil hareli, deseni anlaşılmıyan dar bir emprimenin ince kumaşını sivri uçlariyle delecekmiş gibi dik, ufak ve oynak bir göğüs. Daha ne söyliyeyim? Anlatamıyorum. Başka bir şey var bu kadında. Bütün tahminlere önünde diz çöktüren bir garabet. Ne milletten meselâ? İspanyol, Fransız, İtalyan, İngiliz, Türk... Vücudunun her parçası ayrı tabiiyette gibi. Kız mı, kadın mı? O hiç belli değil. Sıkılıyor mu, eğleniyor mu? Ne tarafa bakıyor? Görüyor mu? O da belli değil. «Esrarlı» demek istemiyorum. Bu kelime onu hemen bayağılaştıracak. Bilâkis, gayet sade gibi. Her sırrını size veriyor da alamıyorsunuz, anlıyamıyorsunuz gibi bir şey.

Ben ona bukadar daldığım halde, gözlerini bir kere çevirip bana bakmadı. Merak ve arzu ile doldukça doluyordum. Onun yanından uzaklaşıp bana gelen garsona sordum:

— Bu kadın yabancı mı?

— Tanımıyorum. İyi Türkçe konuşuyor. Biz de merak ettik arkadaşlarla.

Garsonun bir şey daha söylemek istediği halde cesaret edemediğini sezdim ve arkadaşça bir bakışla ona izin verdim. Hafifçe eğildi ve sözünü tamamladı:

— Yanımızdan geçerken başımız döndü vallahi. Senelerdenberi bukadar güzelini görmedik. Başka türlü bir kokusu da var.

— Öyleyse bana bir viski.

Fakat biraz sonra, aradaki masalardan birine oturan iki kişi, manzarayı kapattı. Viskimi ancak onun kendisi kadar canlı hayaliyle içtim.

— Devamını Aydabir'de okuyunuz —

376

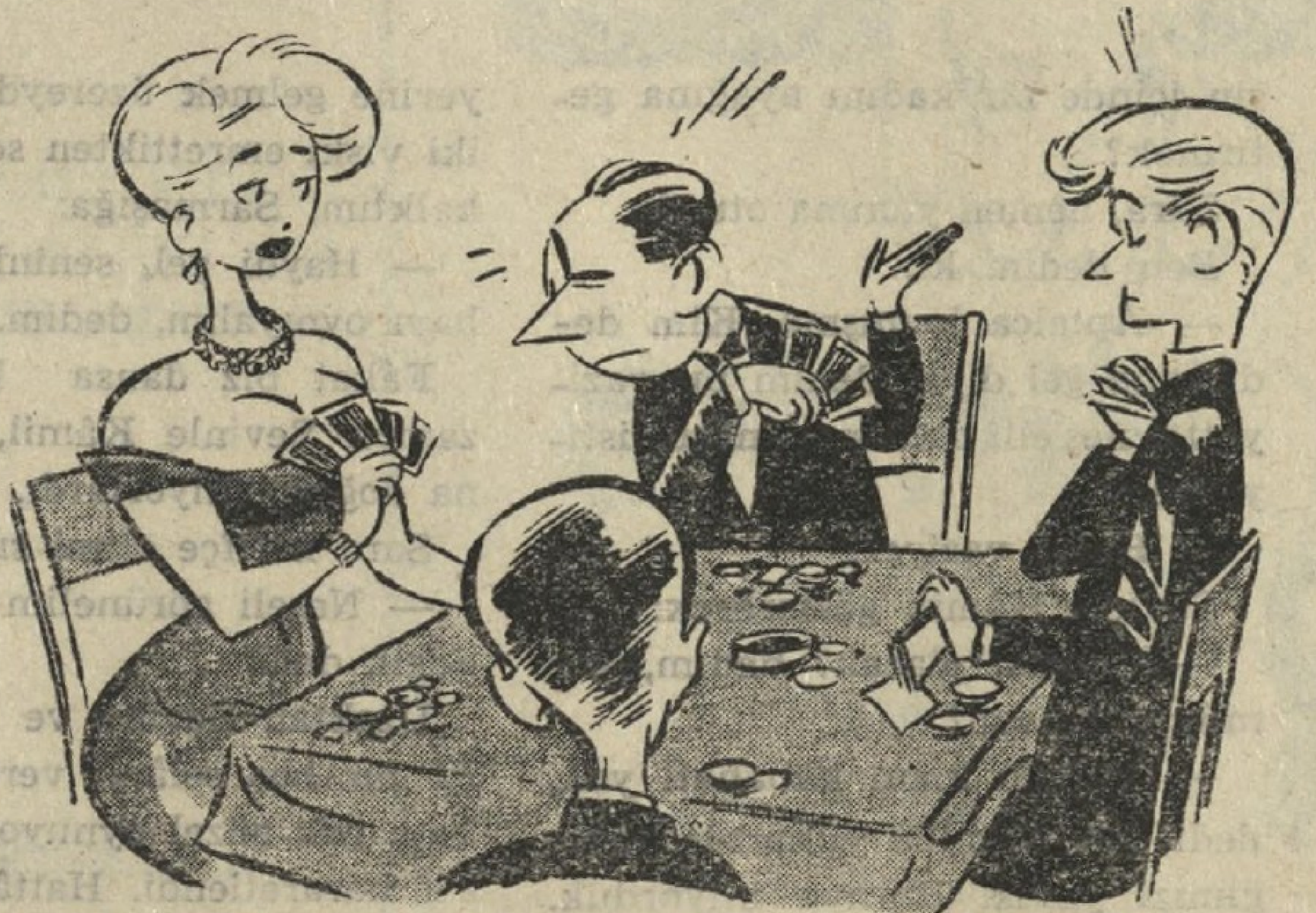
DÜNYA Karikatürleri

Erkek — Bak, randevuna geç gelmeseydin, şimdi yanyana oturacaktık!..

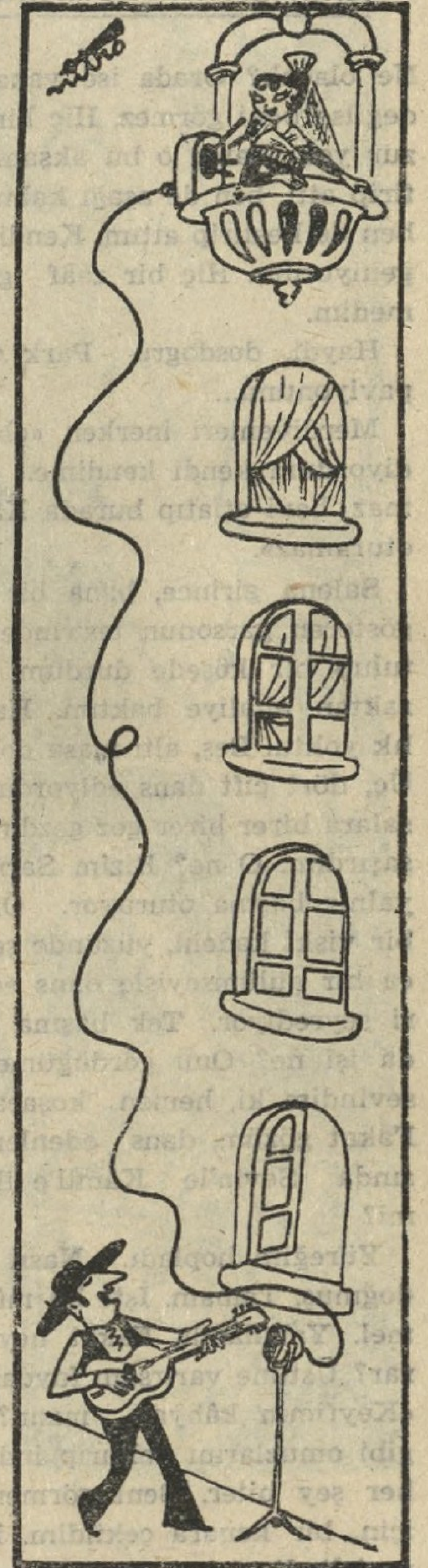
— İci Paris —

POKERDE:

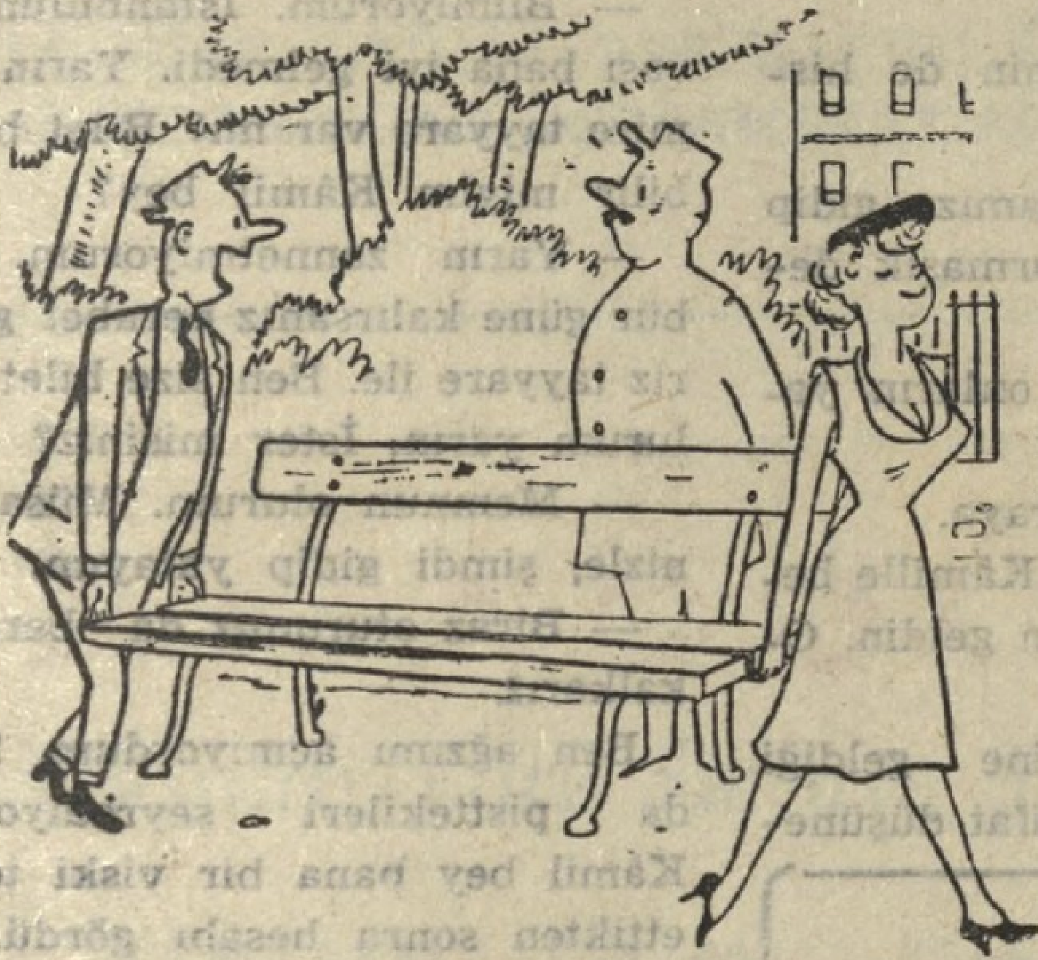
Kadın — Görüyor musunuz?.
Erkek — Kâğıtları biraz aşağı tutsanız göreceğim!..

— İl Travaso —

Serenat!..

— İci Paris —

— Şey.. Üç sene evvel bu sıranın üstünde tanışmıştık da, hâtıra diye götürüyoruz!..

— İci Paris —

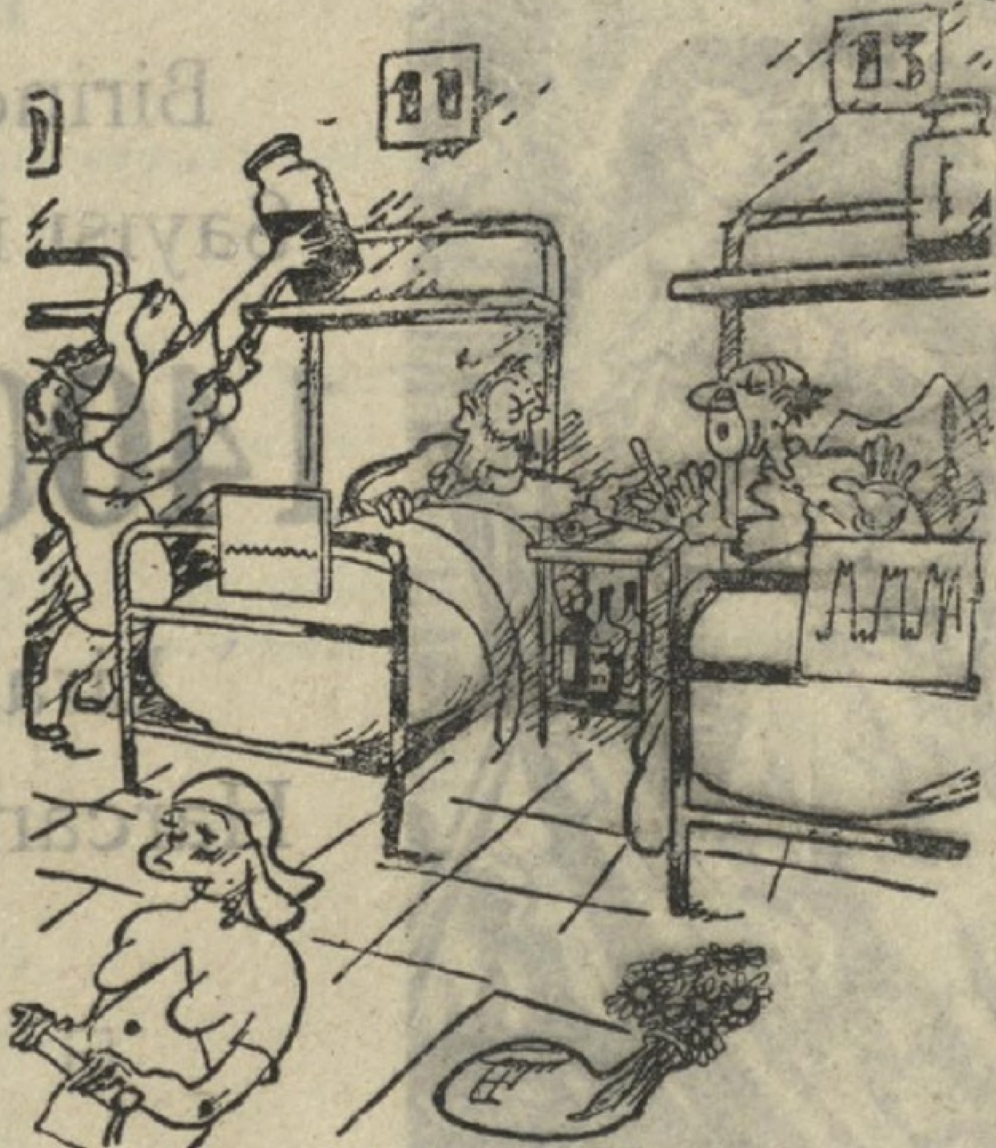

Dr. — Bütün cesaretinizi, metanetinizi toplıyarak beni dinleyiniz: Vizitam yirmi liradır!..

— Le Hérisson —

— Durunuz!.. Sizi kanun namına tevkif ediyorum!...

— İci Paris —

— Dereceyi mi istiyorsunuz?.. Buyurunuz...
— Rica ederim, önce siz buyurunuz!..

— Le Hérisson —

— Anne, bugünlerde babam çok neşesiz görünüyor, bir genç hizmetçi tutsan fena olmıyacak!...

— İci Paris —

BİR YILBAŞI GECESİ

AKBABA'NIN ROMANI: 16

Yazan: Fuat SAYGUN

Ne olacak? Orada ise yakalanır, değilse beni görmez. Hiç bir mahzur yok. Zaten o bu akşam kestirip attı, ben de aşağı kalmadım, ben de kestirip attım. Kendimi beğeniyorum. Hiç bir zaâf göstermedim.

Haydi, dosdogru Park Otelin paviyonuna...

Merdivenleri inerken «olamaz» diyordum kendi kendime. «Olamaz, beni atlatıp burada Kâmille oturamaz».

Salona girince, bana bir masa gösteren garsonun tesirinden kurtulup bir köşede durdum ve uzaktan ahaliye baktım. Kalabalık yoktu. Beş, altı masa dolu idi. Üç, dört çift dans ediyordu. Masalara birer birer göz gezdirirken, şaşırdım. O ne? Bizim Sarmaşık, yalnız başına oturuyor. Önünde bir viski kadehi, yüzünde şeytanca bir gülümseyişle dans edenleri seyrediyor. Tek başına burada işi ne? Onu gördüğüme öyle sevindim ki, hemen koşacaktım. Fakat gözüm, dans edenler arasında Sevin'le Kâmil'e ilişmez mi?

Yüreğim hopladı. Nasıl içime doğmuş. Tamam. İşte bu mükemmel. Yakalandı. Fakat neye yarar? Üstüne varırsam faydası ne? «Keyfimin kâhyası mısın?» der gibi omuzlarını kaldırıp indirirse, her şey biter. Beni görmemeleri için, bir kenara çekildim. Kâmil neş'eliydi, fakat Sevinin yüzünden düşen bin parça oluyordu.. Bu fark yine bana ümit verdi.

Onları görmemiş gibi yürüdüm, uzakta bir masa aradım. Garson önüme düştü. Ne Saranın oturduğu masaya, ne de Sevinle Kâmile bakıyordum. Fakat beni görmelerini istiyordum. Sevinin yüreğine inecekti, yahut bana öyle geliyordu.

Masama oturdum ve ne içeceğimi düşünür gibi yaparak etrafıma hiç bakmadım. Bir viski ısmarladım. Şimdi de ciddi mi, neş'eli mi görünmek lâzım geldiğini düşünüyordum. Yanıma başka bir garson geldi:

— Karşıki masada bir bayan, sizi istiyor, dedi.

Başımı çevirip baktım, Sarmaşık bir elini sallıyor,, beni çağırıyordu. Gelemiyeceğimi işaretle anlattım ona. Garsona da:

— Haydi git, dedim.

Fakat Sarmaşık durur mu? Hemen fırladı, yanıma geldi:

— Ayol! dedi, bu ne surat! Ben seni görünce sevindim. Neden gelmiyorsun? Ayıp değil mi, herkesin içinde bir kadını ayağına getirmek?

Sara, hemen yanıma oturdu.

Ben dedim ki:

— Aptalca konuşma. Kim dedi sana gel diye. Benim bu vaziyette neş'eli olmamı nasıl istiyorsun?

— Hangi vaziyet?

Sevinle Kâmili göstererek:

— Hangisi olacak? dedim, görmüyor musun?

— Vallâhi kızın kabahati yok, dedi. Biz Kâmille yukarıda yemeğimizi yedik. Buraya iniyorduk. Bahçede rastladık ona. Pek kederliydi. Yatmağa gidiyordu. Galiba atıştınız biraz. Ben öyle hissettim. Yatmak istiyordu kızcağız. Biz çok yalvardık. İstemiyerek geldi.

— Hani sen Kâmille yarın buluşacaktın?

— Sizden sonra o geldi, bana, Çok ısrar etti, beraber çıktık.

— Allah versin.

Sarmaşık tekrarladı:

— Vallahi kızın kabahati yok. Dansa da zorla kalktı. Baksana ne kadar mahzun.

Şu Sara, en kederli zamanlarımda imdadıma yetişir. Keyfim yerine gelmek üzereydi. Garsona iki viski emrettikten sonra ayağa kalktım, Sarmaşığa:

— Haydi gel, seninle şu sambayı oynıyalım, dedim.

Fakat biz dansa kalktığımız zaman Sevinle Kâmil, masalarına doğru gidiyorlardı.

Sara hafifçe elimi sıktı:

— Neşeli görünelim ama fazla değil, dedi.

Uzaktan Sevine ve Kâmile hafif bir baş selâmı verdim. Sambayı çok güzel oynuyordum. Müzik hararetlendi. Hattâ bize dikkat eden bir iki masadan alkış da koptu. Sarmaşık:

— Ayol, sen dehşetsin, dedi.. Bu alkışlar hep sana.

— Yok canım, senin de hissen var.

Dans bitince, masamıza gidip viskilerimizi içtik. Sarmaşık dedi ki:

— Haydi, gidelim onların yanına, ayıp oluyor.

— Onlar gelsin buraya.

— Yok canım, ben Kâmille beraberim. Sen sonradan geldin. Ona düşmez.

Benim keyfim yerine geldiği için, merasim ve teşrifat düşünecek halde değildim. Gittik. Kâmil pek memnun oldu. Fakat Sevinin yüzünden düşen bin parça oluyordu. Nesi var bu kızın? Ne istiyor? Neden böyle rüzgârlı havada gökyüzü gibi ikide bir açıyor, kapıyor? Ne Kâmilden, ne benden, ne Saradan, ne paviyondan, ne çalan tangodan, ne İstanbuldan memnun. Dokunsan ağlıyacak. Ben de aksine: Dokunsalar gıdıklanacağım ve kahkalarım boşalacak.

Kâmil de galiba bunları düşünüyordu. Sevine bir müddet dikkatle baktıktan sonra sordu:

— Bu gece durgunsunuz. Rahatsız mısınız acaba?

— Bilmiyorum. İstanbulun havası bana iyi gelmedi. Yarın İzmire tayyare var mı? Bilet bulabilir miyim Kâmil bey?

— Yarın zannetmiyorum. Öbür güne kalırsanız beraber gideriz tayyare ile. Ben size bilet bulurum yarın. İster misiniz?

— Memnun olurum. Müsaadenizle, şimdi gidip yatayım.

— Biraz oturunuz da beraber kalkarız.

Ben ağzımı açmıyordum. Sara da pisttekileri seyrediyordu. Kâmil bey bana bir viski teklif ettikten sonra hesabı gördü. Özür diledi. Sevinle beraber kalktılar ve karı koca gibi yanyana salondan çıktılar.

Sara ile yalnız kalınca, bakıştık.

— Ne mâna verirsin buna? diye sordum.

Sarmaşık bir gözünü kırpıp açarak:

— Anlamıyor musun? dedi.

İçimi çekerek başımı salladım:

— Evet, meydanda. Kâmili seviyor. Fakat arada sen varsın, kıskanıyor.

Sarmaşık iki elini havada sallıyarak:

— Yanlış, yanlış! dedi, Kâmili değil, seni seviyor.

Hayretle doğruldum ve elimi göğsüme koyarak sordum:

— Beni mi?

— Seni, seni, seni... Bayılıyor sana.

— Bana!

— Sana!

Güldüm:

—Ayol, dedim, bütün o çatık kaş, asık surat, hakaret püsküren tavırlar sevgi mi?

— Hem de nasıl!

— Vah vah..

— Neden «vah vah»?

— Başıma su şişesini boşaltmadı. Demek ki, beni az seviyor.

AYDABİR

Birinci Sayısı için

14000 Lira Harcandı!

Yarın Çıkıyor!